

TUTKIMUSOSIO

Kansalaisten viesti uudelle hallitukselle: Inflaatiota hillittävä, sotepalveluita parannettava ja valtion velka kuriin

Suomalaisten toivelistalla uudelle hallitukselle on haastava, käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tuoreesta tutkimuksesta. Kaikkein tärkeimmiksi koetaan hintojen nousun hillitseminen (77 % haluaa painottuvan nykyistä enemmän) sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden hoidon saannin parantaminen (76 %).

Suuren kannatuksen saavat myös valtion velkaantumisen hillitseminen (67 %), rikollisuuden torjunta (65 %) ja energian saannin turvaaminen (62 %). Tärkeiden asioiden joukkoon kuuluivat myös julkisten menojen vähentäminen (58 %), koulutuksen voimavarojen turvaaminen (54 %) ja maanpuolustuskyvystä huolehtiminen (54 %).

Listan häntään asettuvat kehitysyhteistyö, taiteen ja kulttuurin tukeminen, verotulojen riittävyyden takaaminen (verojen korotukset). Asioiksi, joihin ei saisi uhrata voimavaroja ainakaan aiempaa enemmän ovat em. lisäksi ilmastonmuutoksen torjuminen, työurien pidentäminen, tuloverotuksen alentaminen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen.

Tuloksia voi tulkita siten, että moniin talous- ja hyvinvointitavoitteisiin kohdentuu runsaasti odotuksia. Suomalaiset kaipaavat taloudellisen ja sosiaalisen turvallisuuden ohella fyysistä turvaa (rikollisuuden torjunta). Muutosvaatimusten ohella huomattava osa kansalaisista toivoo useiden asioiden jatkuvan kuten ennenkin.

Nyt toteutetun kyselyn tuloksia on keskeisiltä osin mahdollista verrata neljän vuoden takaiseen vastaavaan kyselyyn, koska yli puolet kysymyksenasetteluista olivat samoja kuin nyt toteutetussa tutkimuksessa. Aiempaa enemmän suomalaiset kaipaavat maan hallitukselta toimia velkaantumisen hillitsemiseksi, julkisten säästöjen aikaansaamiseksi sekä energian saannin turvaamiseksi. Aiempaa vähemmän odotuksia kohdentuu luonnon ja ympäristön suojeluun sekä tuloerojen kaventamiseen.

Uusia hallituspuolueita kannattavat korostavat julkisten menojen vähentämistä, maanpuolustuskykyä ja Suomen edun ajamista EU:ssa.

Tulevien hallitus- (hallituspuolue) ja oppositiopuolueiden (oppositiopuolue) kannattajien enemmistön (yli 50 %) yhteisesti hyväksymiä kärkitavoitteita ovat sosiaali- ja terveyspalveluiden hoidon saannin parantaminen, inflaation hillitseminen, energian saannin turvaaminen, rikollisuuden torjuminen ja valtion velkaantumisen hillitseminen.

Enemmistö hallituspuolueiden kannattajista haluaa lisää painoa julkisten menojen vähentämiseen (78 %), maanpuolustuskyvystä huolehtimiseen (67 %), Suomen oman edun ajamiseen Euroopan unionissa (65 %), työmarkkinoiden joustavuuden lisäämiseen (59 %), syntyvyyden edistämiseen (58 %), yritysten kilpailukykyyn parantamiseen (56 %), maahanmuuton rajoittamiseen (53 %).

Ainoa asia, joihin hallituksen toiminnassa tulisi panostaa aiempaa vähemmän on hallituspuolueiden kannattajien piirissä (66 %) kehitysyhteistyön ja kehitysmaiden auttaminen. Heidän keskuudessaan erityistä painoa ei pantaisi myöskään ilmastomuutoksen torjuntaan (45 %) eikä taiteen ja kulttuurin tukeen (44 %).

Oppositiopuolueiden kannattajat korostavat koulutuksen voimavaroja, ulkomaisen työvoiman maahanmuuton edistämistä ja tuloerojen kaventamista

Asioita, joita oppositiopuolueiden kannattajien enemmistö haluaisi ajaa vahvemmin ovat koulutuksen voimavarojen turvaaminen (63 %), ulkomaisen työvoiman maahanmuuton edistäminen (59 %), tuloerojen kaventaminen (55 %), ilmastonmuutoksen torjuminen (53 %), tieteen ja tutkimuksen tukeminen (52 %) sekä luonnon ja ympäristön suojeleminen (50 %).

Perussuomalaisilla, vihreillä ja vasemmistoliitolla vahvimmat omat profiilit

Kokoomuksen kannattajien keskuudessa ykköstavoitteeksi nousee valtion velkaantumisen hillitseminen, perussuomalaisten ja keskustan tukijoiden parissa inflaation taltuttaminen ja SDP:n sosiaali- ja terveyspalveluiden parantaminen. Vihreiden kannattajien listan kärkeen ampaisee ilmastomuutoksen torjunta ja vasemmistoliiton tuloerojen kaventaminen.

Puolueiden kannattajien odotukset ovat isosti toisistaan poikkeavia, kun tarkastellaan eroja väestön keskimääräiseen suhtautumiseen. Kokoomuksen kannattajien suurimmat irtiotot väestön keskiarvosta koskevat valtion velkaantumista, julkisten menojen vähentämistä ja työurien pidentämistä. Samalla tuloerojen kaventaminen jää keskimääräistä vähemmän korostetuksi tavoitteeksi.

Perussuomalaisten näkemykset poikkeavat selvästi muusta joukosta. Keskimääräistä vahvemmin ajettujen asioiden joukkoon jää maahanmuuton rajoittaminen, Suomen oman edun ajaminen EU:ssa ja tuloverotuksen alentaminen. Ilmastonmuutoksen torjuminen, ulkomaalaisen työvoiman maahanmuuton edistäminen ja kehitysmaiden auttaminen maistuvat pahalta.

Sosialidemokraattien äänestäjien profiili poikkeaa jonkin verran väestön keskimäärästä. Suhteellisesti korostuneimmat asiat ovat ilmastomuutoksen hillintä, kehitysmaiden auttaminen ja sukupuolten tasa-arvon edistäminen. Innottomuutta ilmenee etenkin julkisten menojen vähentämiseen ja valtion velkaantumisen hillitsemiseen.

Keskustan kannattajien näkemykset poikkeavat varsin vähän väestön keskiarvosta. Suhteellisesti voimakkaimmin tähdennetyt tavoitteet ovat työurien pidentäminen ja syntyvyyden edistäminen. Hieman keskimääräistä pienemmän painoarvon ryhmältä saa luonnon ja ympäristön suojeleminen.

Vasemmistoliiton tukijoiden näkemykset poikkeavat selvästi väestön keskimäärästä. Tulokuvaaja muodostuu lähes käänteiseksi kokoomuksen vastaavasta. Suhteellisesti tavoiteltavinta olisi ilmastomuutoksen hillitseminen, tuloerojen kaventaminen, luonnon ja ympäristön suojeleminen sekä taiteen ja kulttuurin tuleminen. Julkisten menojen vähentämiseen ja valtion velkaantumisen hillitsemiseen suhtaudutaan varauksellisesti.

Vihreiden profiili on vasemmistoliiton tapaan selvästi poikkeava. Ilmastomuutoksen torjumisen, ympäristönsuojelun, kehitysyhteistyön, sukupuolten tasa-arvon sekä kulttuurin tukemisen tulisi saada enemmän painoarvoa maan hallituksen toimissa. Jokseenkin nuivasti ryhmä suhtautuu maahanmuuton rajoittamiseen, Suomen oman edun ajamiseen EU:ssa ja julkisten menojen säästöihin.

Sukupuoli on yhteydessä toiveisiin, miten maan hallituksen pitäisi toimia. Naiset painottavat miehiä enemmän toimenpiteitä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi, sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi, tuloerojen kaventamiseksi sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden saannin parantamiseksi. Miehet tähdentävät naisia enemmän syntyvyyden edistämistä, energian saannin turvaamista ja työurien pidentämistä.

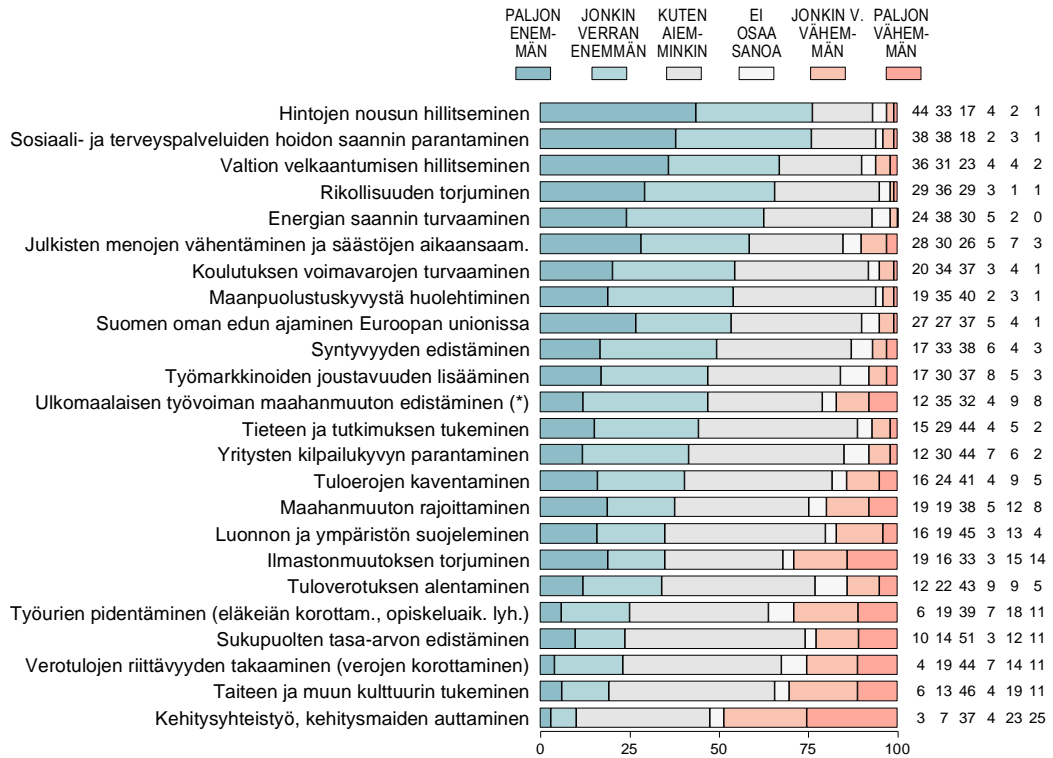
Ikätekijä näyttäytyy siten, että nuoret (18–30-vuotiaat) korostavat muita enemmän ilmastomuutoksen torjuntaa, luonnon suojelemista, sukupuolten tasa-arvon edistämistä sekä koulutuksen voimavarojen turvaamista. Virhetulkintojen välttämiseksi on syytä todeta, että myös nuorten keskuudessa kärkitoiveet ovat Inflaation hillitseminen ja sosiaali- ja terveyspalveluiden parantaminen. Ikäihmisten (yli 70-vuotiaiden) tahtoisivat maan hallituksen panostavan etenkin hintojen nousun ja velkaantumisen torjuntaan sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden parantamiseen. Ikäihmiset ovat huolissan myös syntyvyydestä.

Tutkimuksen toteutus. Poliitiikan tavoitteisiin kohdistuvia odotuksia selvitettiin kysymyssarjalla, jonka näkökulma oli sidottu eduskuntavaalien seurauksena syntyvän uuden hallituksen toimintaan. Vastaajilta kysyttiin, miten erilaisten asioiden tulisi vastaisuudessa painottua hallituksen toiminnassa verrattuna maassamme viime vuosina harjoitettuun hallituspolitiikkaan.

KAKS - Kunnallissalan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar Public. Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 3.-7.6.2023. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1.010. Vastaajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400-570087.

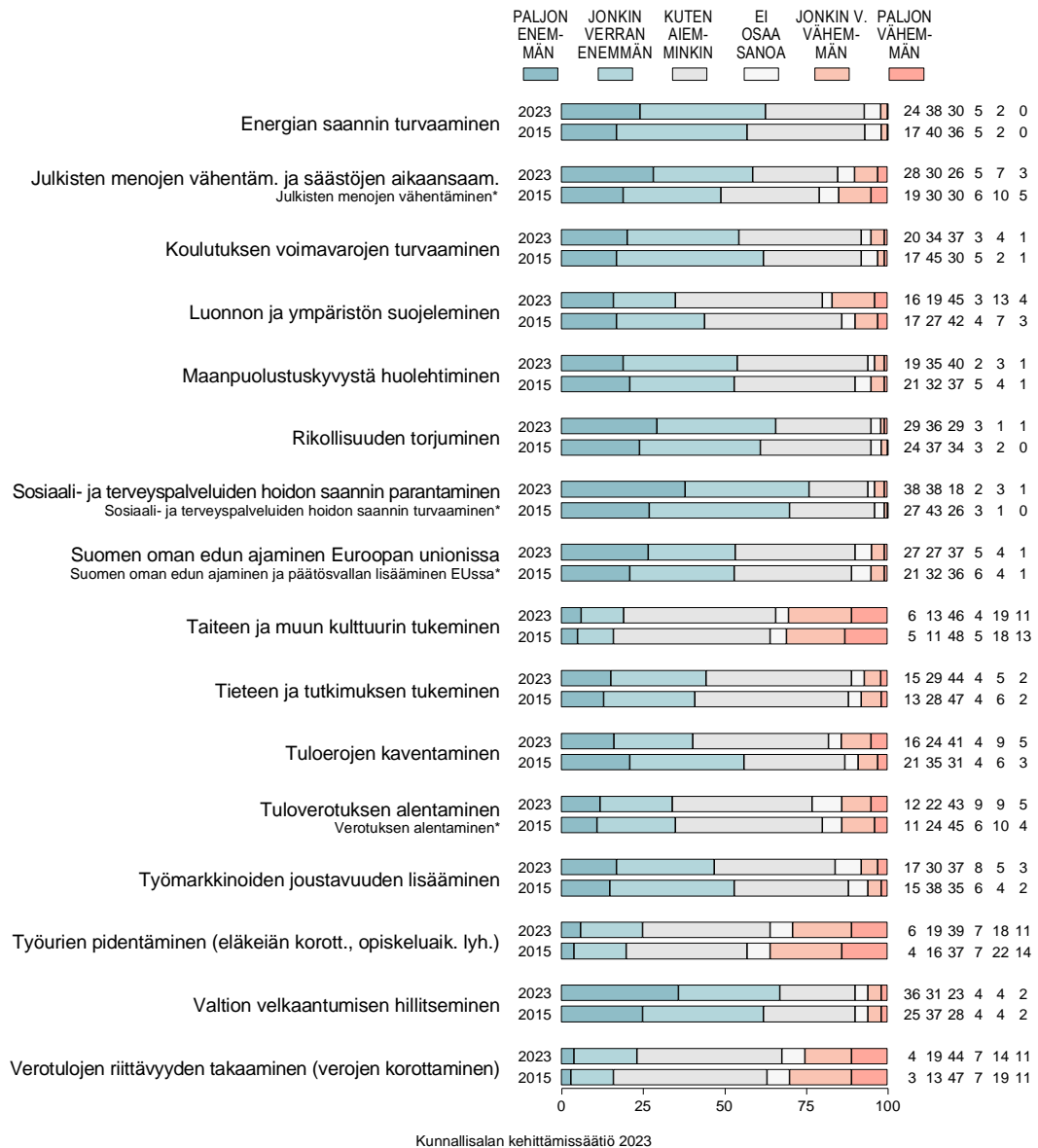
Kuvio 1. MITEN ERI ASIOIDEN JA TAVOITTEIDEN TULISI NELJÄN SEURAAVAN VUODEN AIKANA PAINOTTUA MAAN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELLISEN VAALIKAUDEN AIKANA HARJOITETTUUN HALLITUSPOLITIIKKAAAN (%).

*(työperäinen maahanmuutto)

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1t. MITEN ERI ASIOIDEN JA TAVOITTEIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELLISEN VAALIKAUDEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: ARVIOT KEVÄÄLLÄ 2015 JA KESÄLLÄ 2023 (yhteiset/~vertailukelpoiset arviointikohteet, %).

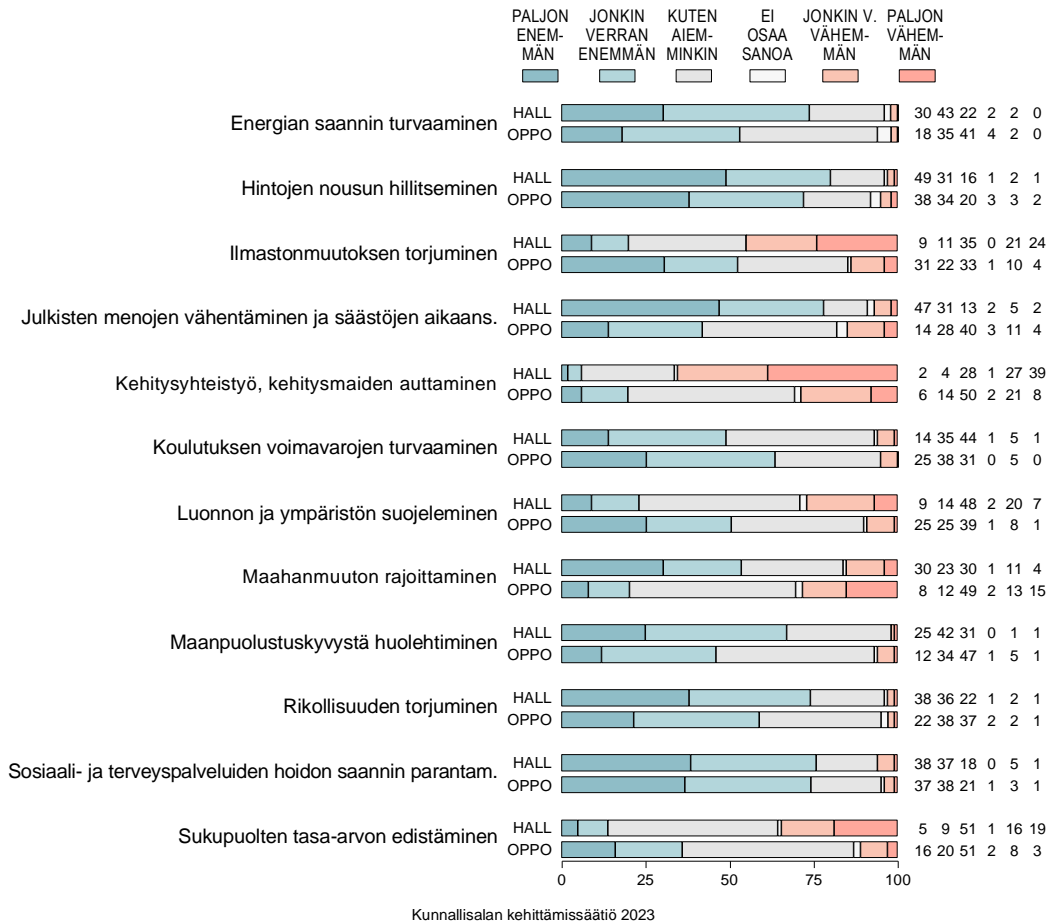
Kuvio 1h. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: HALLITUSPOHJA vs. OPPOSITIOPOHJA (asteikkokeskiarvojen erotukset)*.

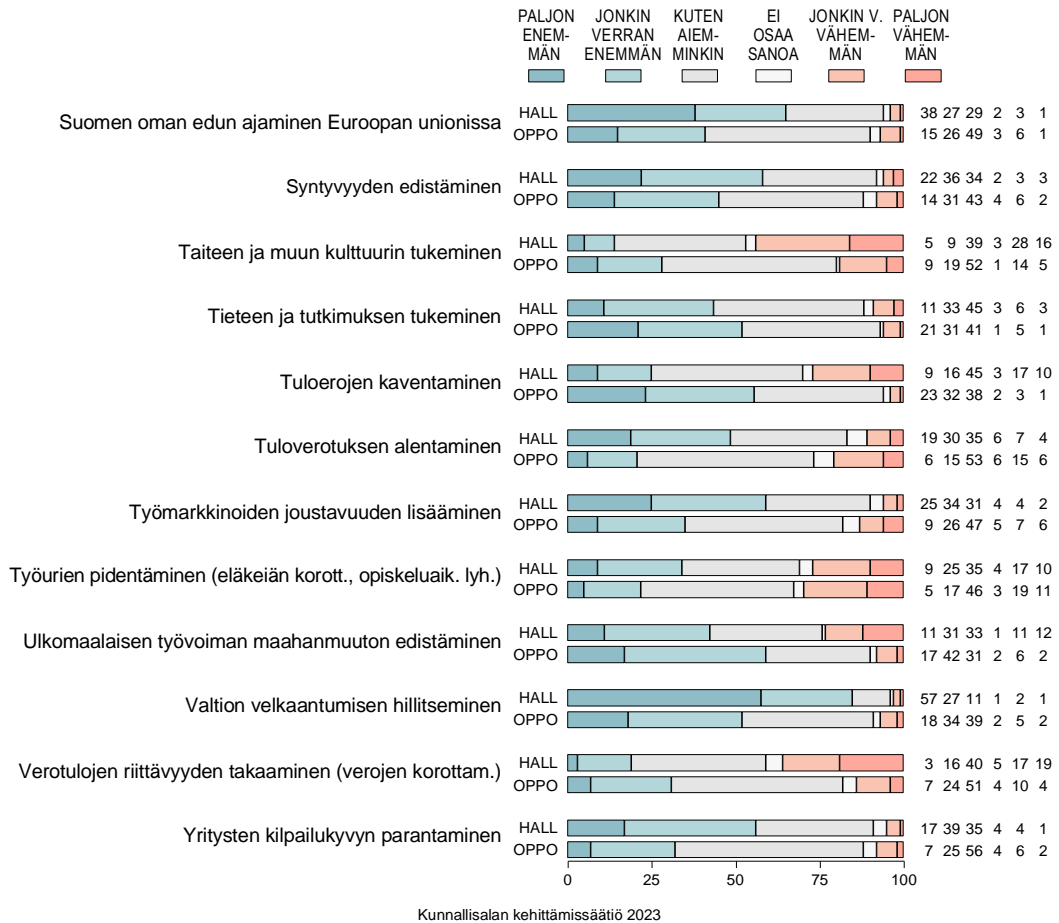
*Tutkimusajankohtana hallitusneuvotteluja käyvien puolueiden kannattajat vs. oppositioon jäämässä olevien puolueiden kannattajat.

Kunnallissalan kehittämissäätö 2023

Kuvio 1h-a. MITEN ERI ASIOIDEN JA TAVOITTEIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: HALLITUSPOHJA vs. OPPOSITIOPOHJA (%).

Kuvio 1h-b. MITEN ERI ASIOIDEN JA TAVOITTEIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: HALLITUSPOHJA vs. OPPOSITIOPOHJA (%).

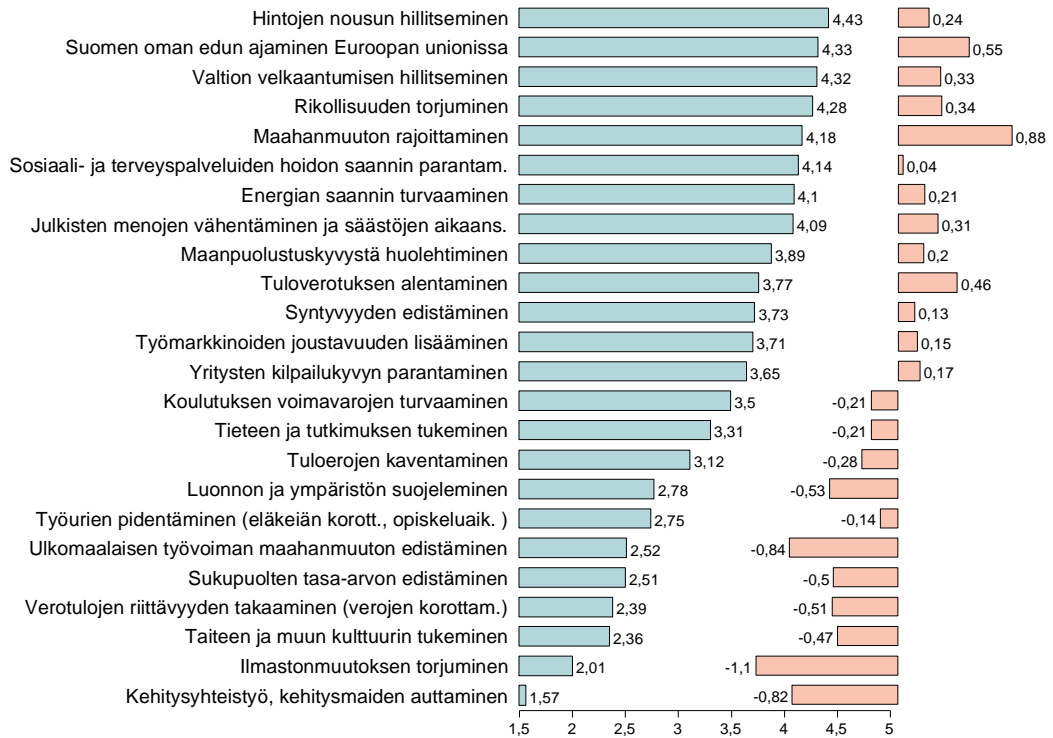

Kuvio 1px1. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: KOK:n KANNATTAJIEN ARVIOT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

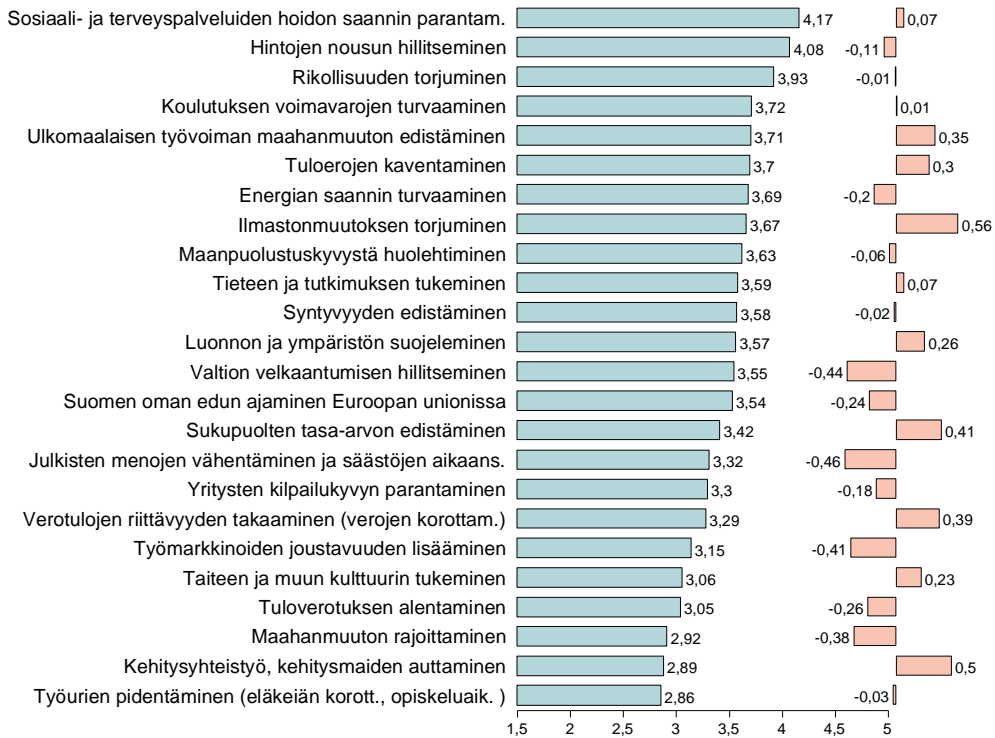
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1px2. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: PSn KANNATTAJIEN ARVIOT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1px3. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: SDP:n KANNATTAJIEN ARVIOT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

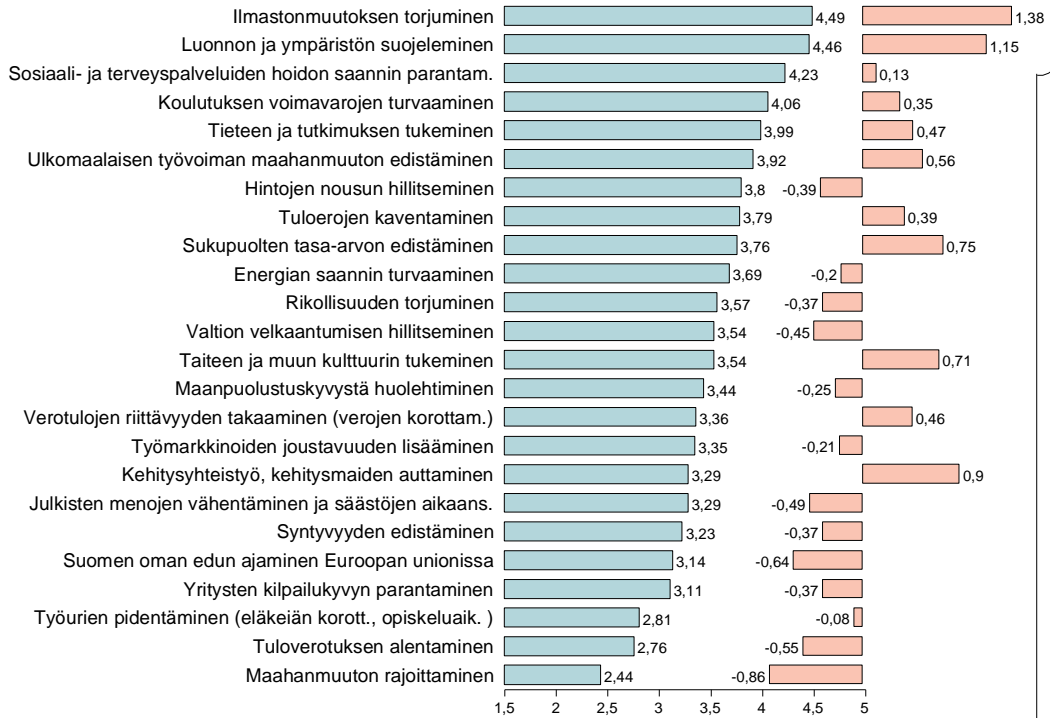
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1px4. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: KESK_n KANNATTAJIEN ARVIOT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

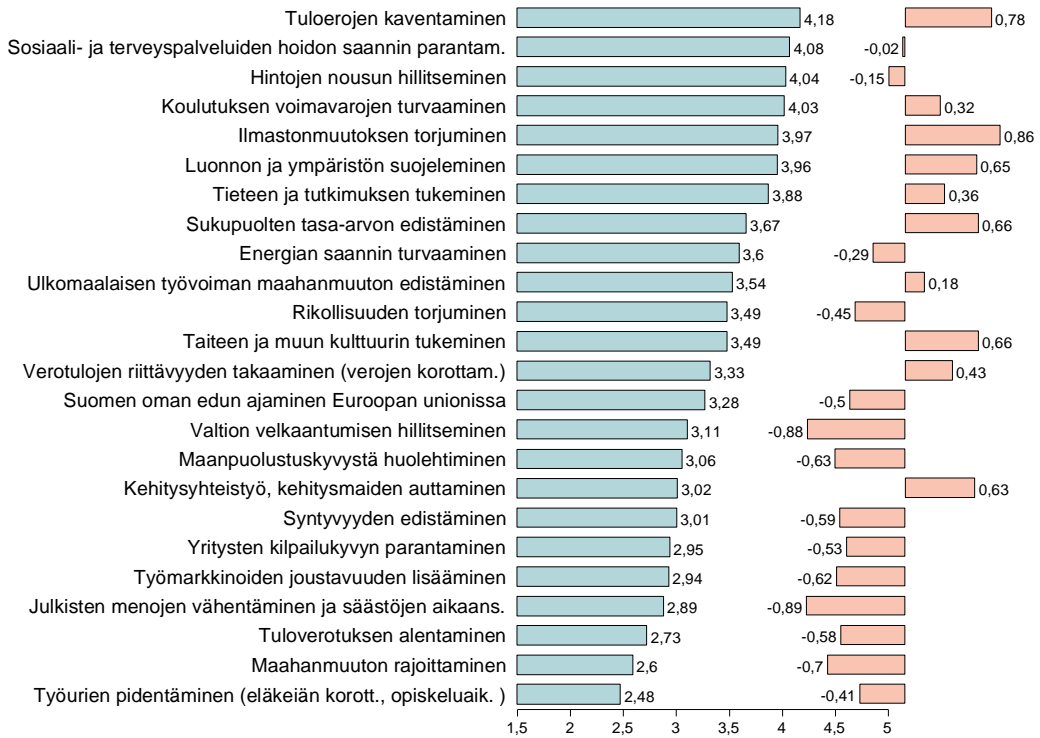
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1px5. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: VIHROn KANNATTAJIEN ARVIOT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

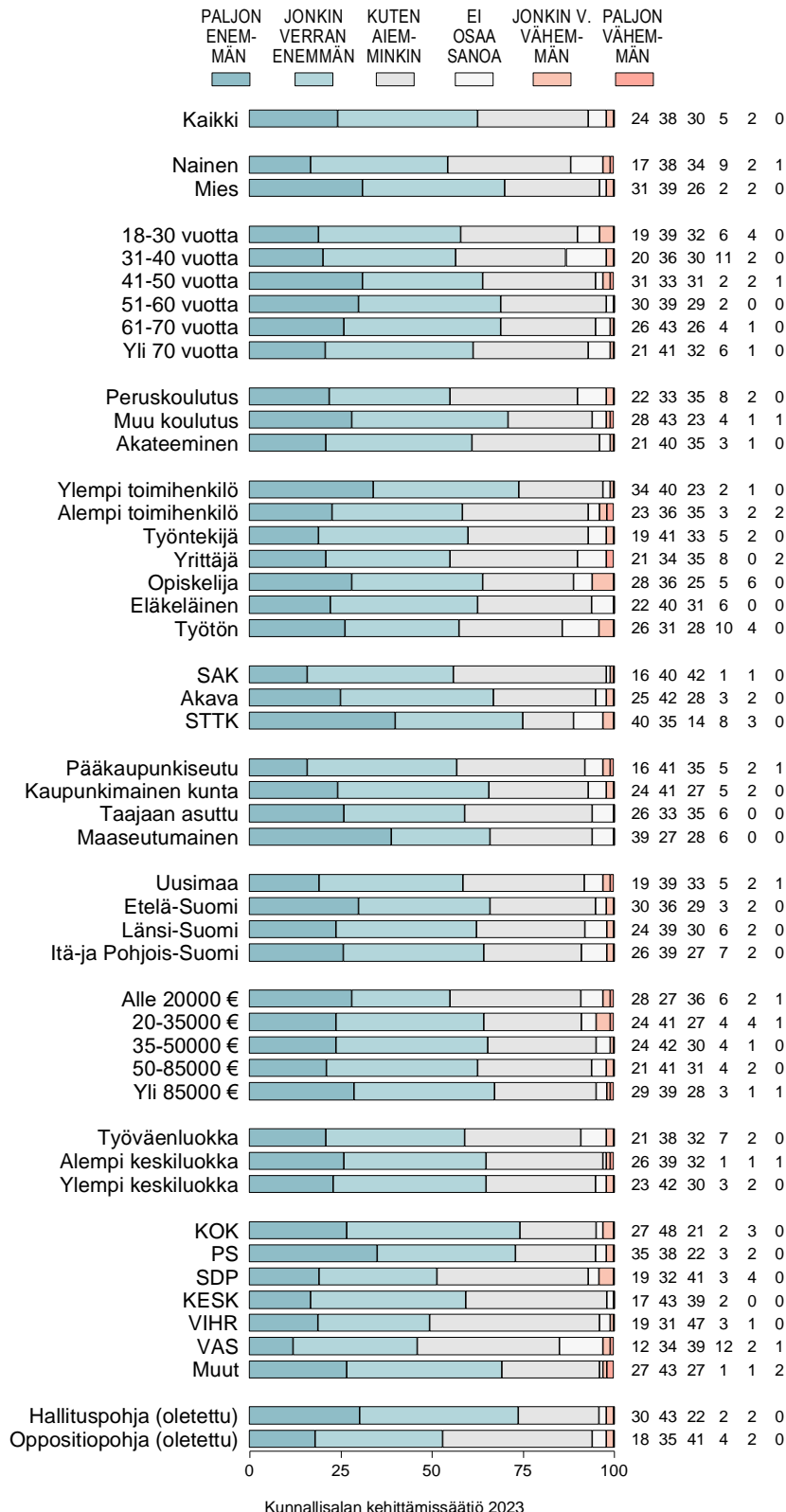
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1px6. MITEN ERI ASIOIDEN TULISI PAINOTTUA HALLITUKSEN TOIMINNASSA: VASn KANNATTAJIEN ARVIOT (asteikkokeskiarvot sekä niiden poikkeamat koko väestön keskiarvosta).

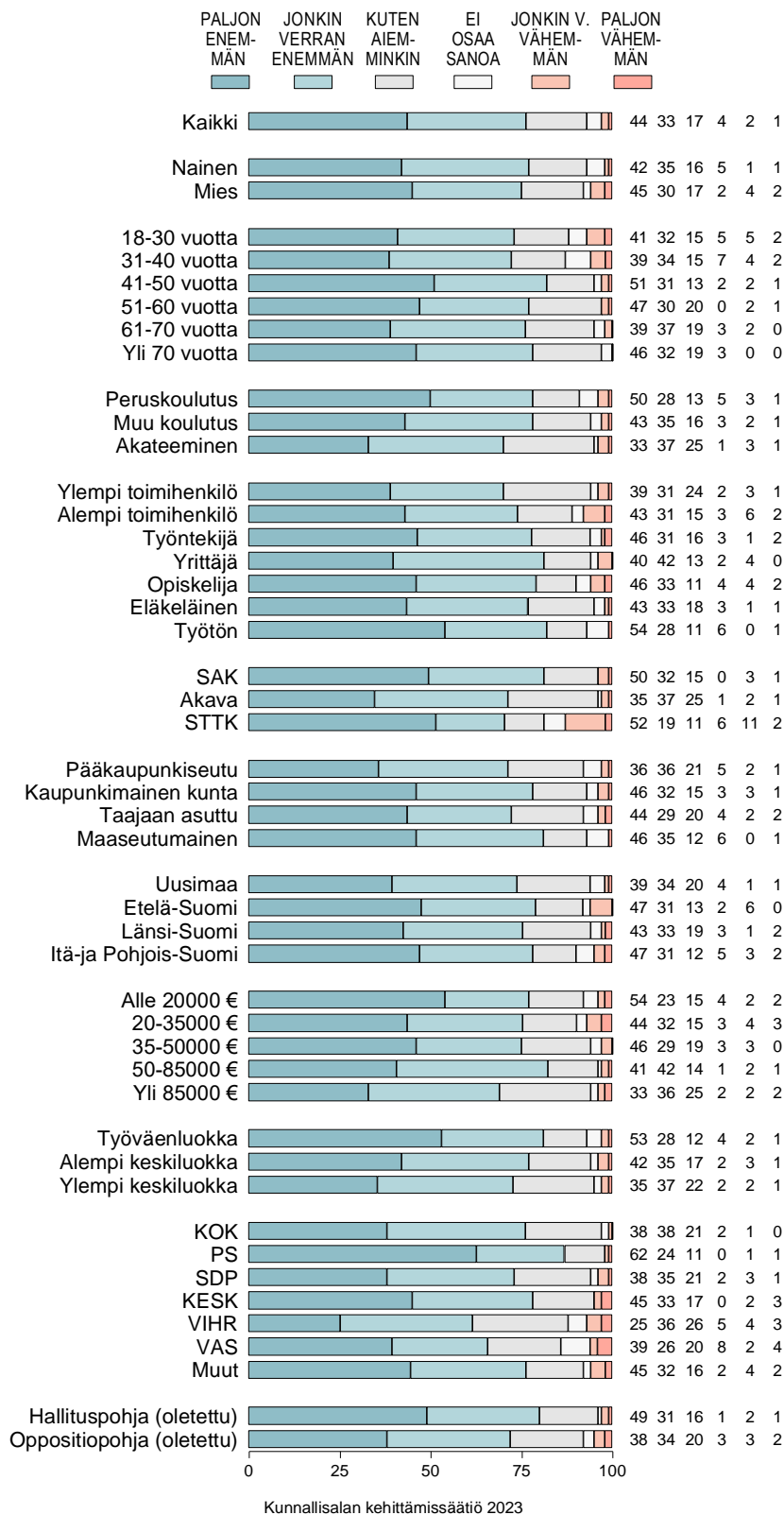
Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1-1. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: ENERGIAN SAANNIN TURVAAMINEN (%).

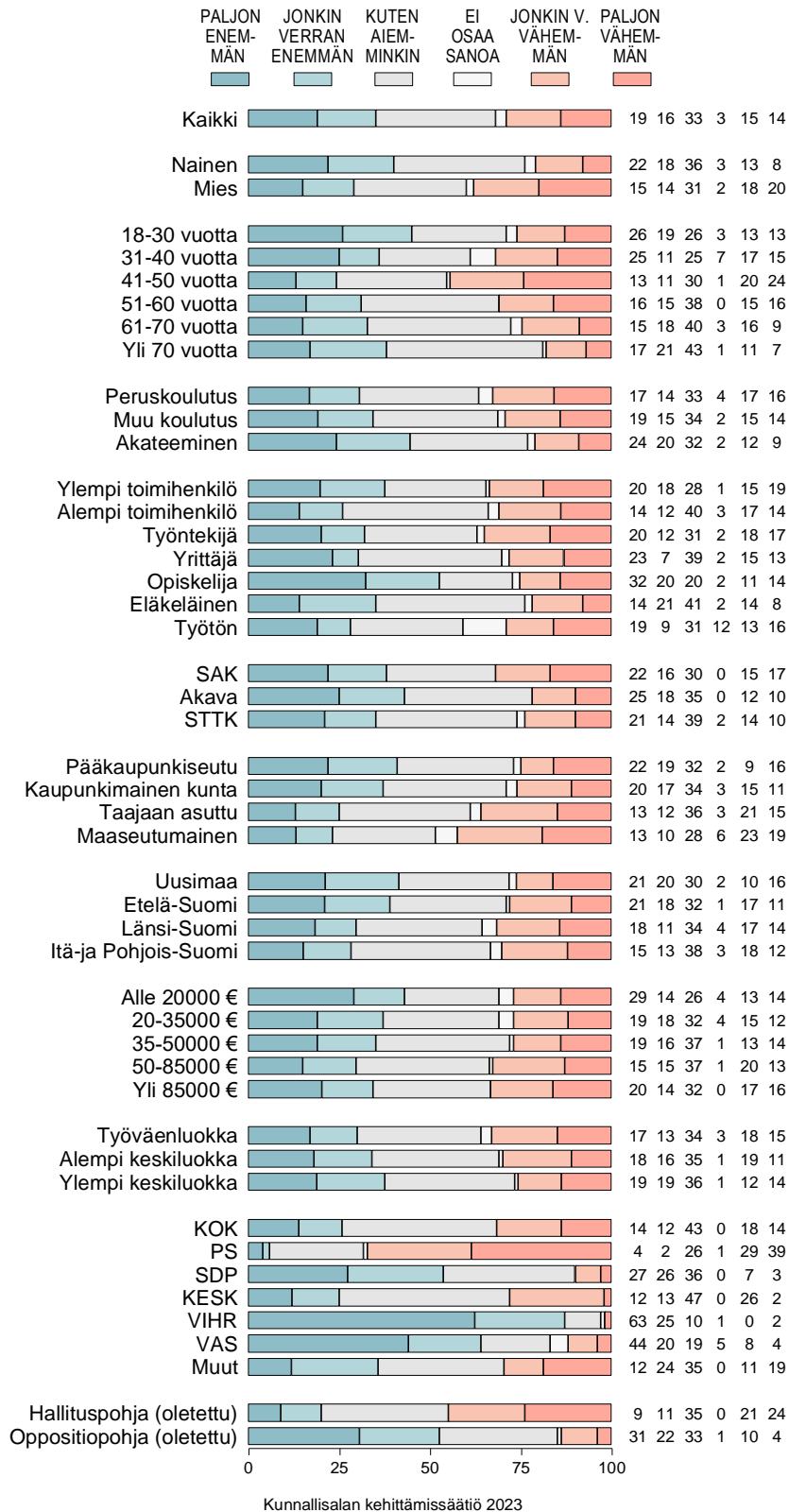

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

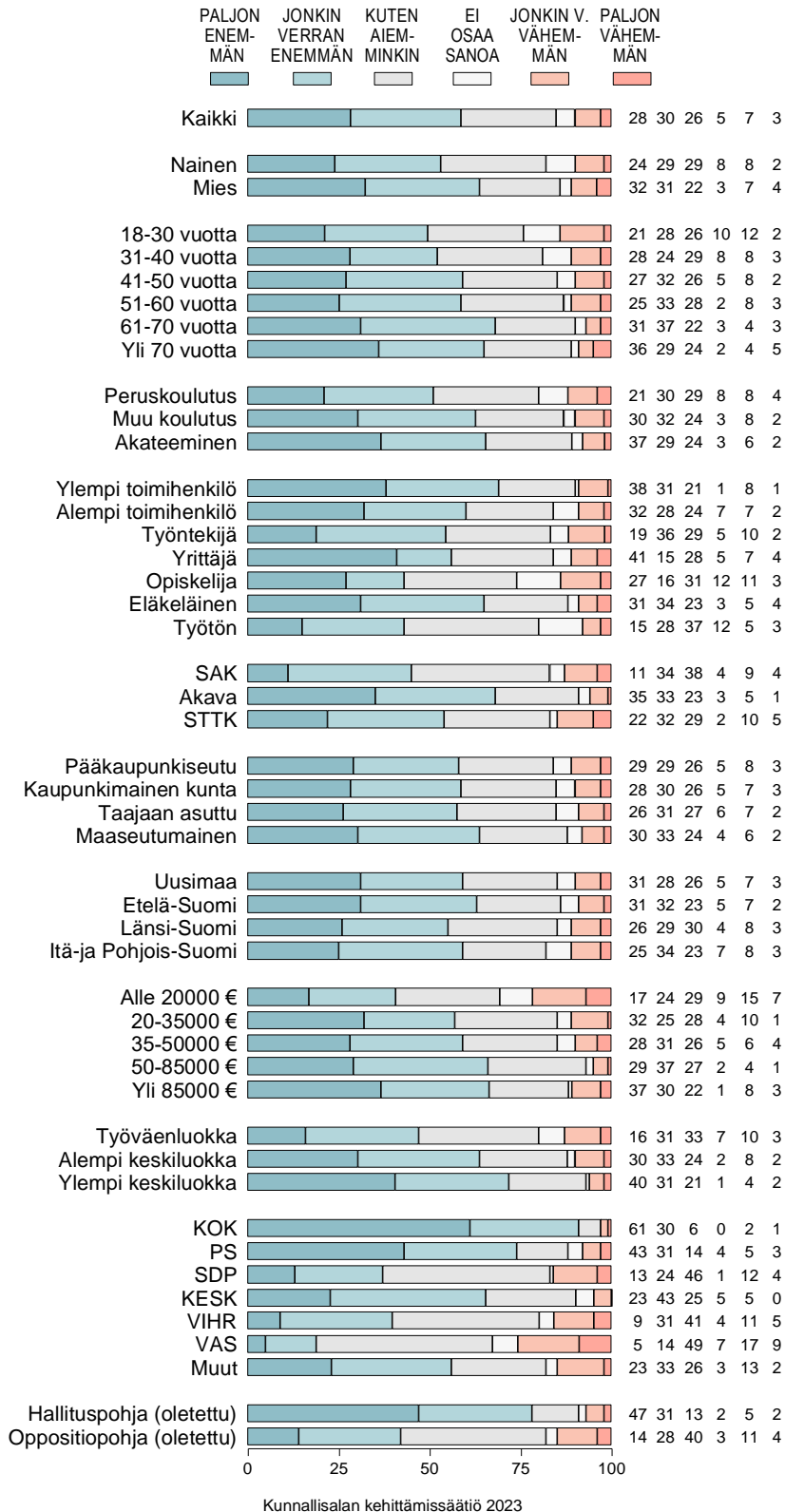
Kuvio 1-2. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: HINTOJEN NOUSUN HILLITSEMINEEN (%).

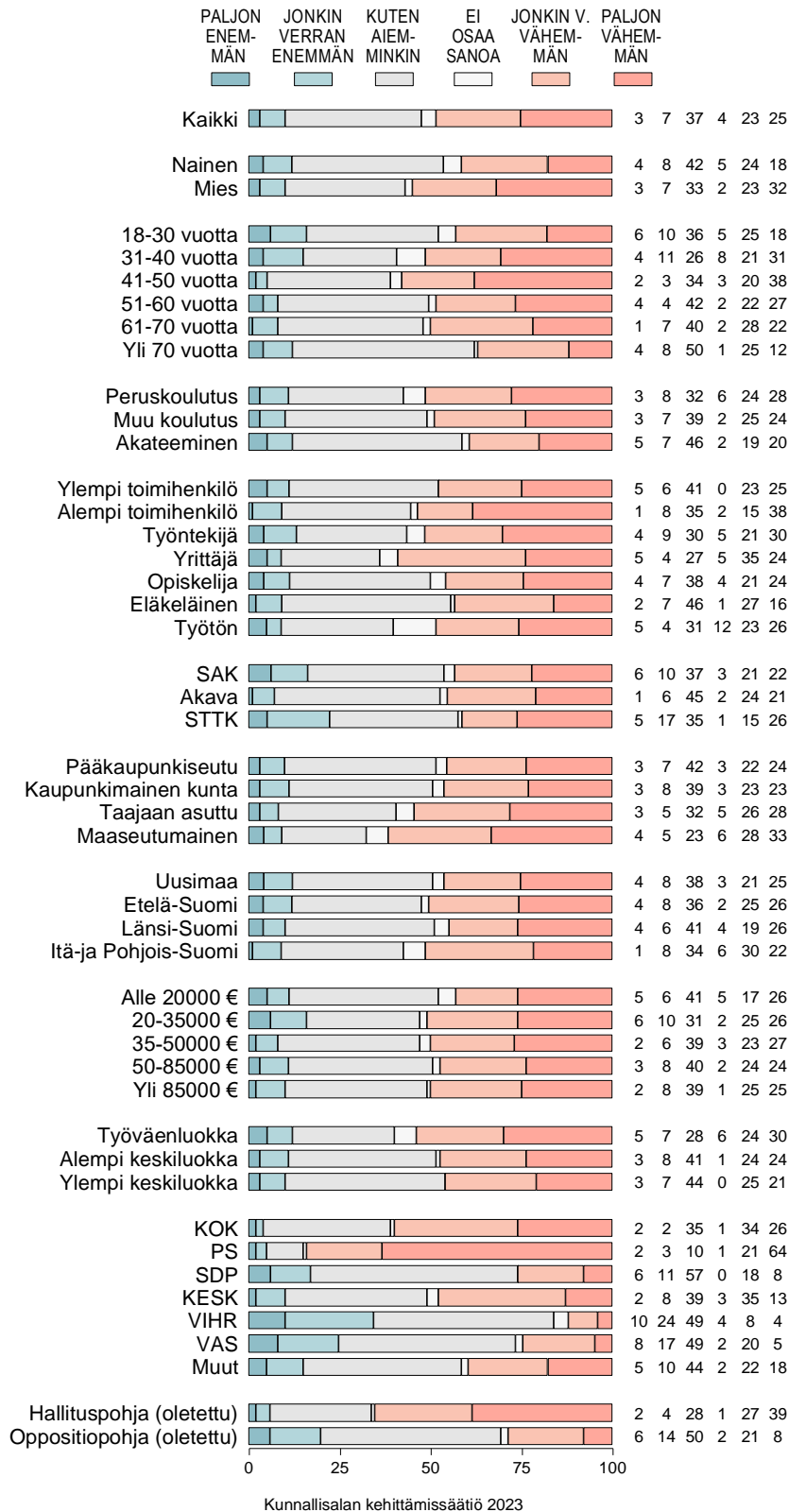
Kuvio 1-3. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: ILMASTONMUUTOKSEN TORJUMINEN (%).

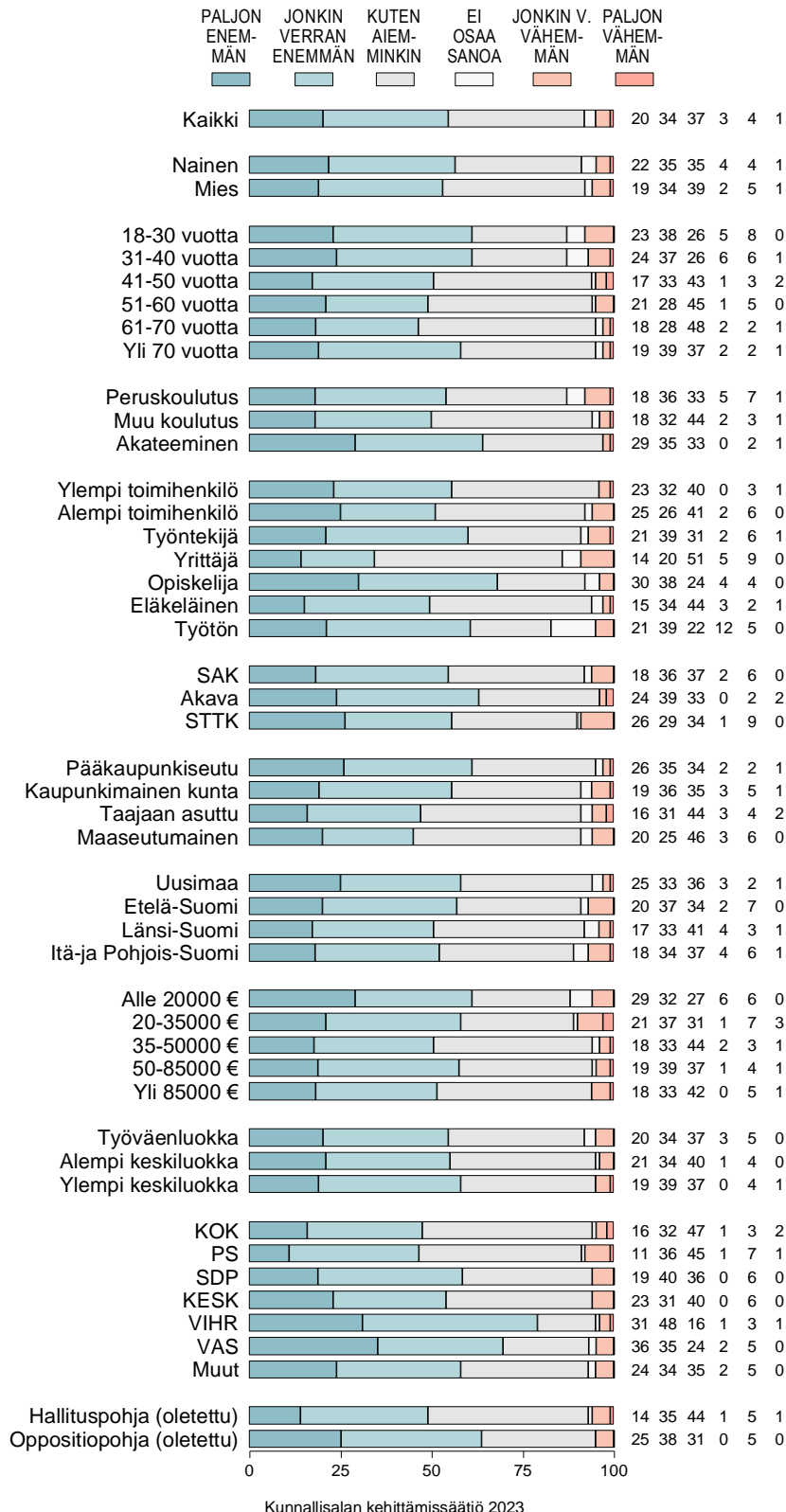
Kuvio 1-4. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: JULKISTEN MENOJEN VÄHENTÄMINEN JA SÄÄSTÖJEN AIKAANSAAMINEN (%).

Kuvio 1-5. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: KEHITYSYHTEISTYÖ, KEHITYSMAIDEN AUTTAMINEN (%).

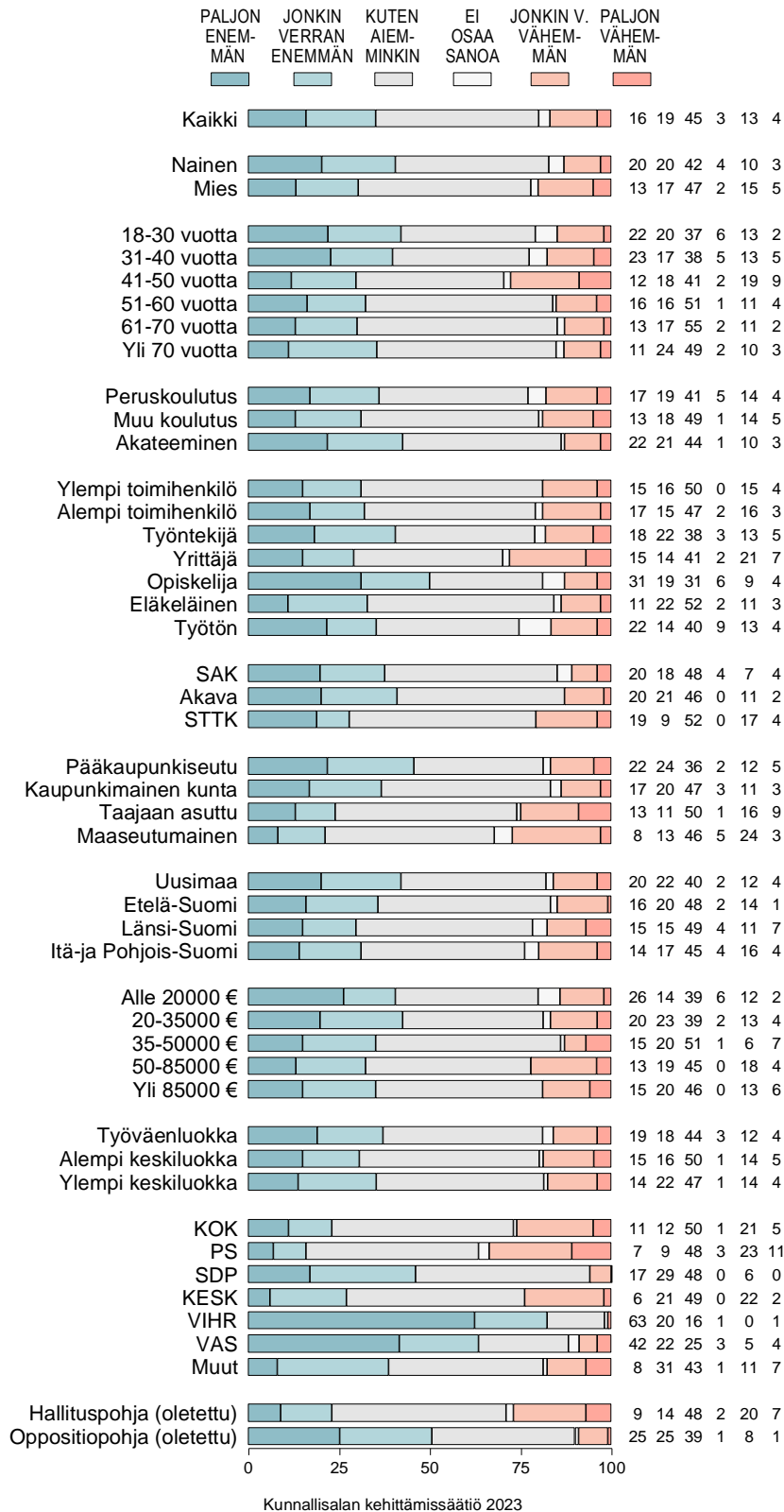

Kuvio 1-6. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: KOULUTUKSEN VOIMAVAROJEN TURVAAMINEN (%).

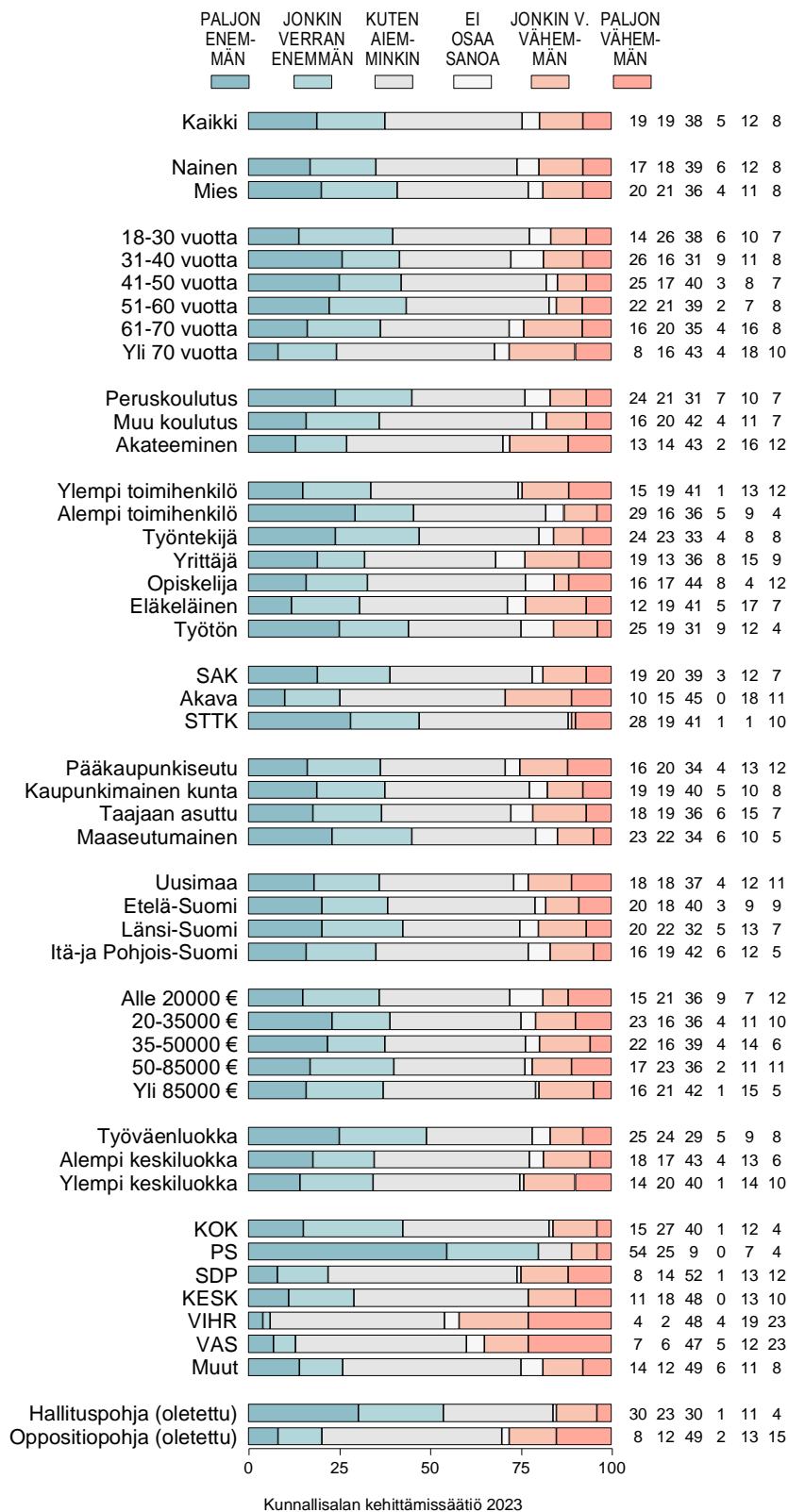

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

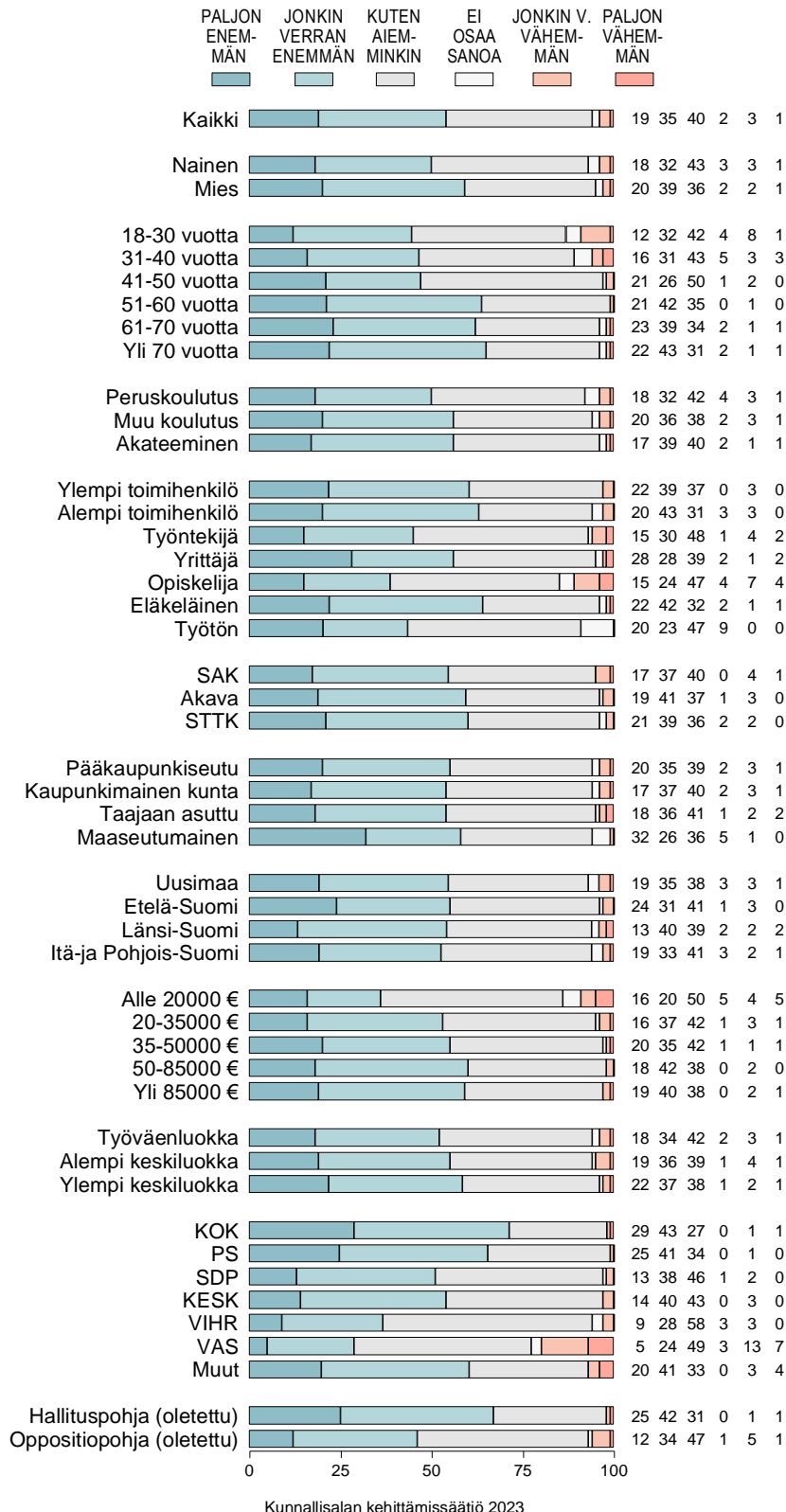
Kuvio 1-7. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: LUONNON JA YMPÄRISTÖN SUOJELEMINEN (%).

Kuvio 1-8. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: MAAHANMUUTON RAJOITTAMINEN (%).

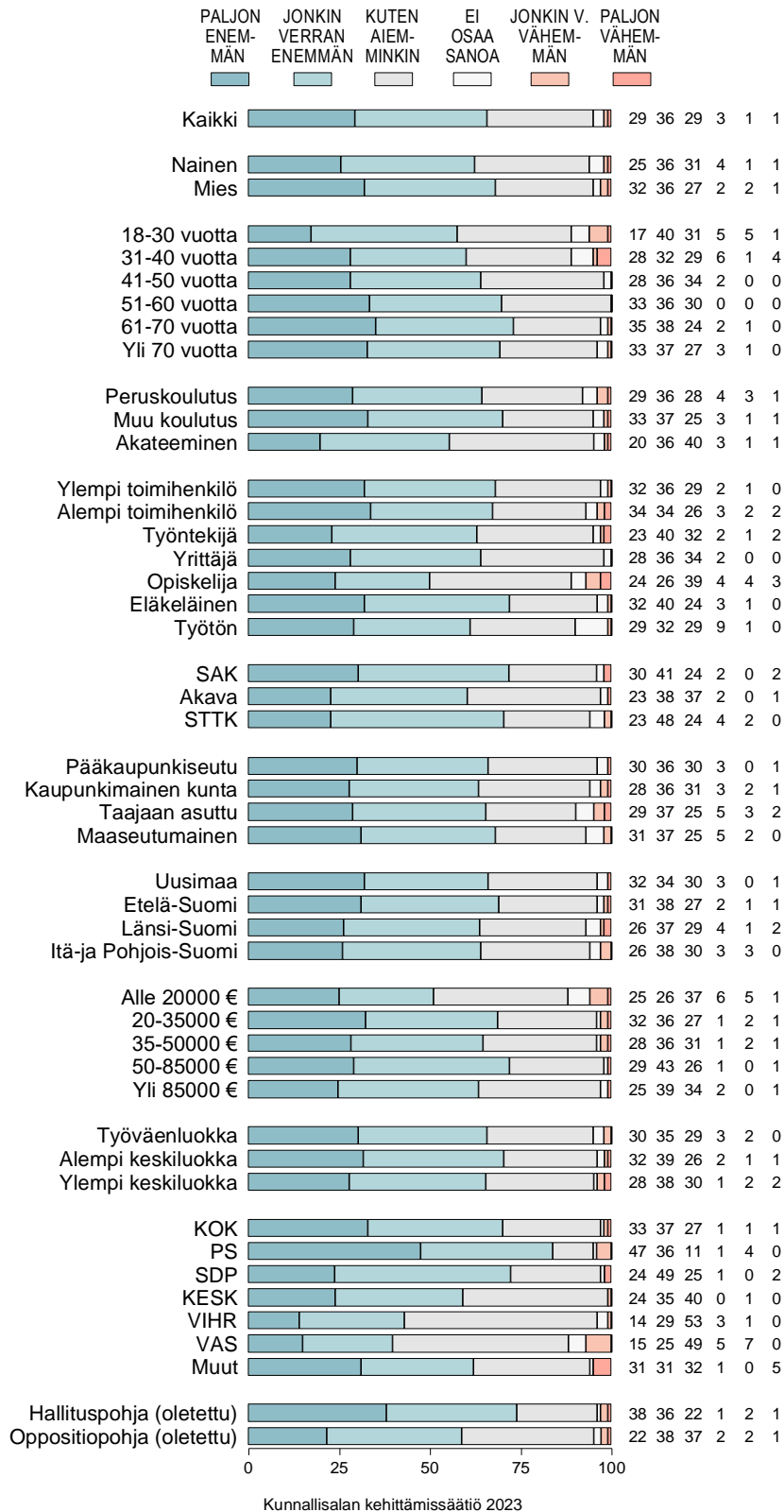

Kuvio 1-9. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: MAANPUOLUSTUSKYVYYSTÄ HUOLEHTIMINEN (%).

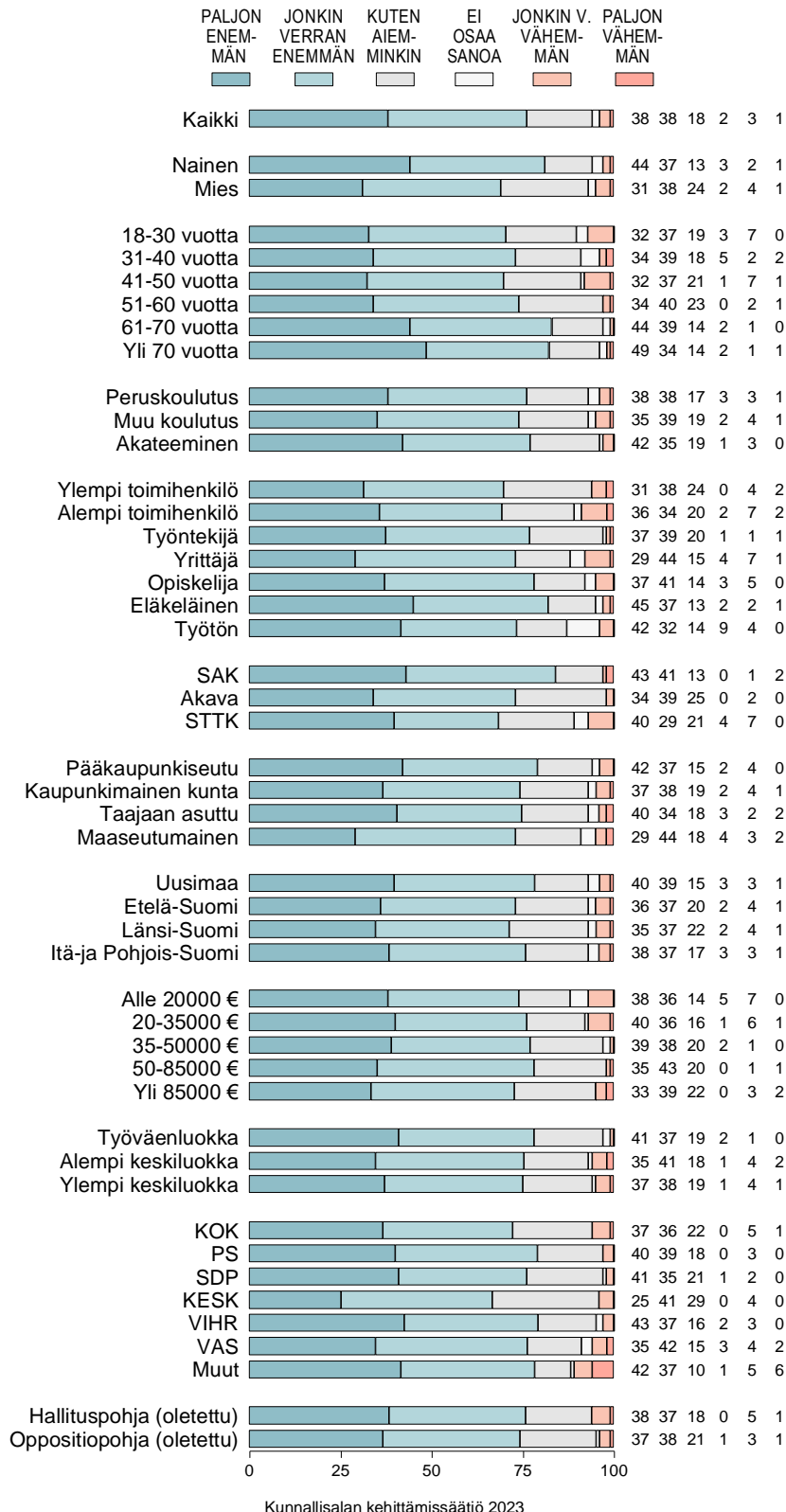

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1-10. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: RIKOLLISUUDEN TORJUMINEN (%).

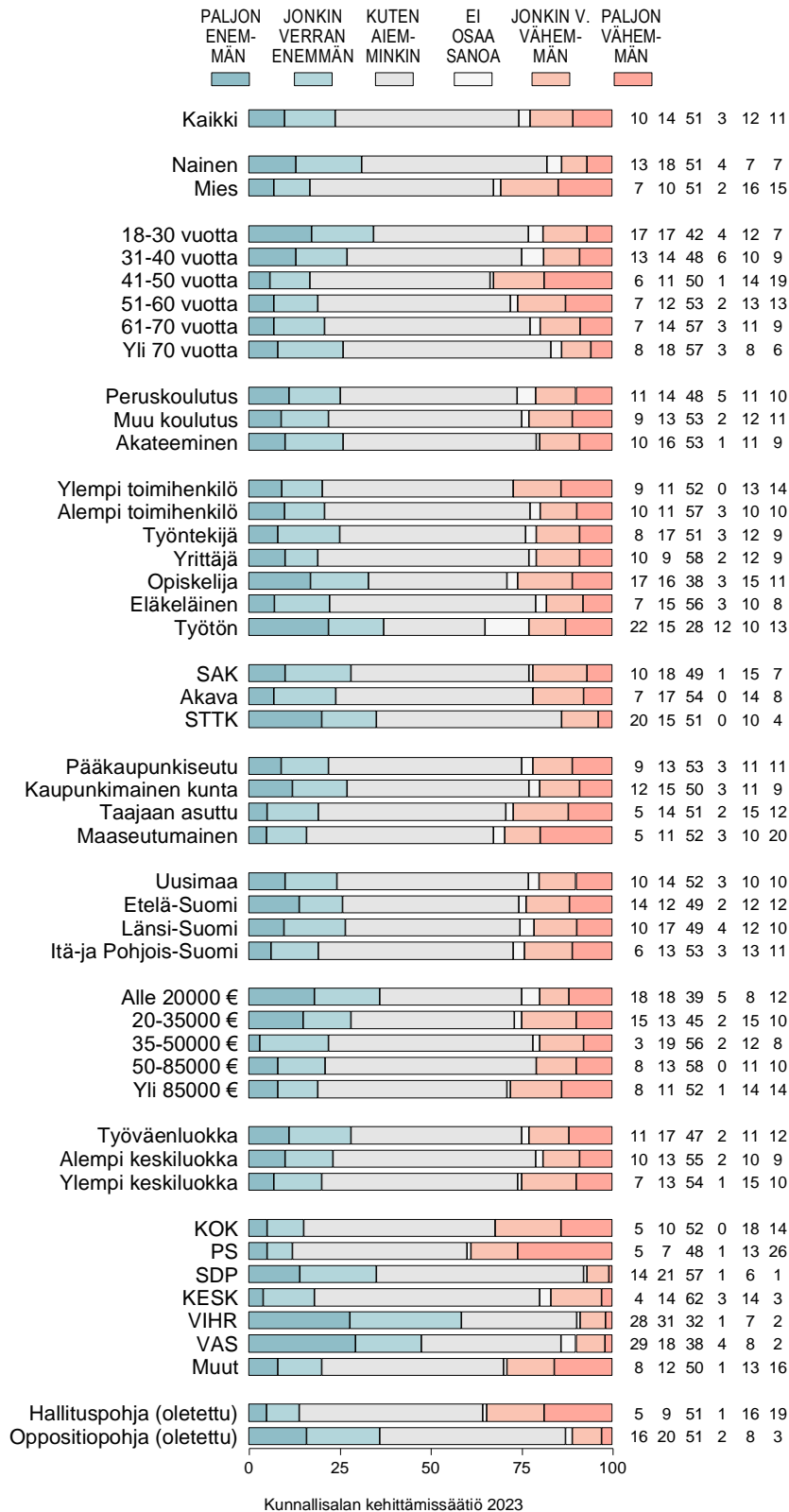

Kuvio 1-11. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUIDEN HOIDON SAANNIN PARANTAMINEN (%).

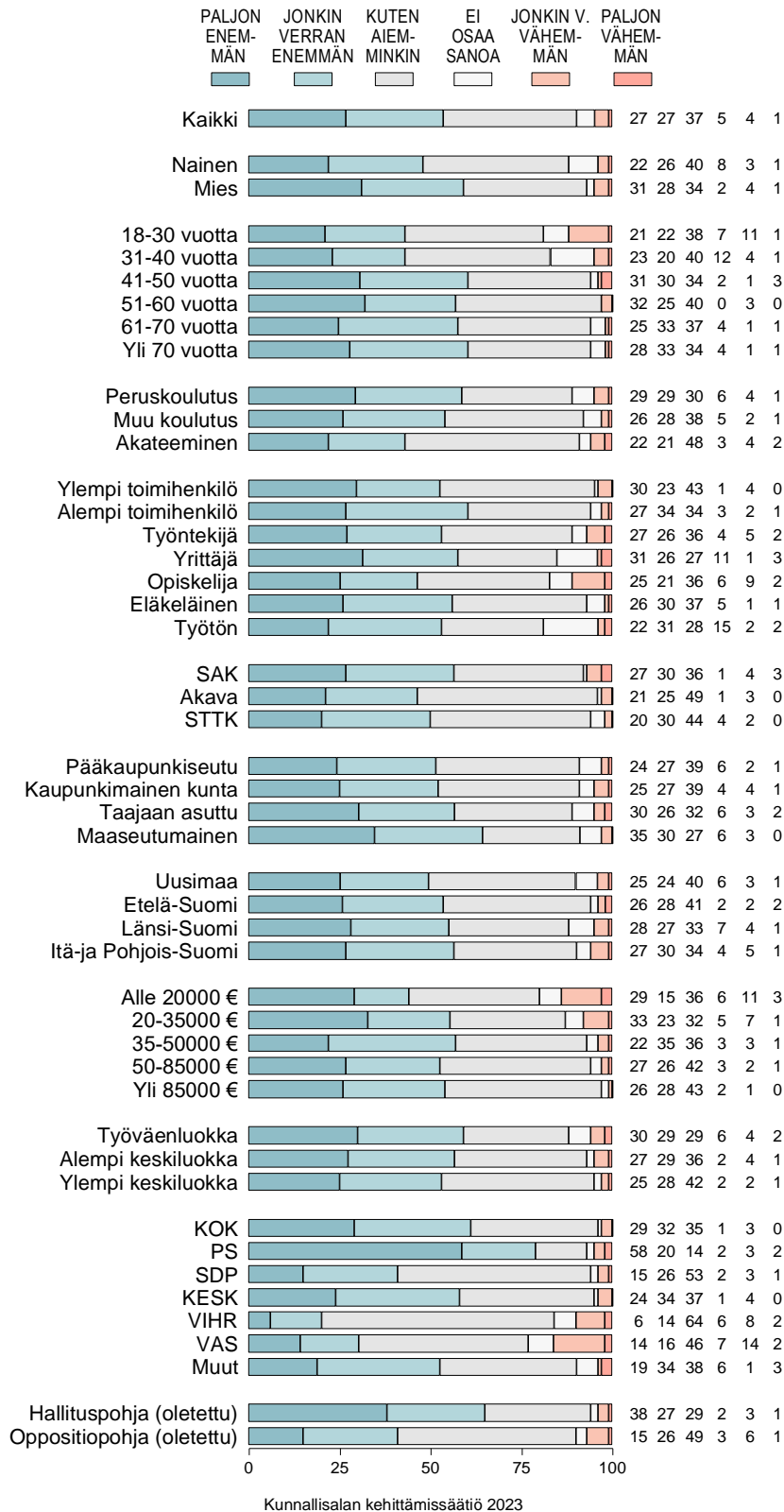

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

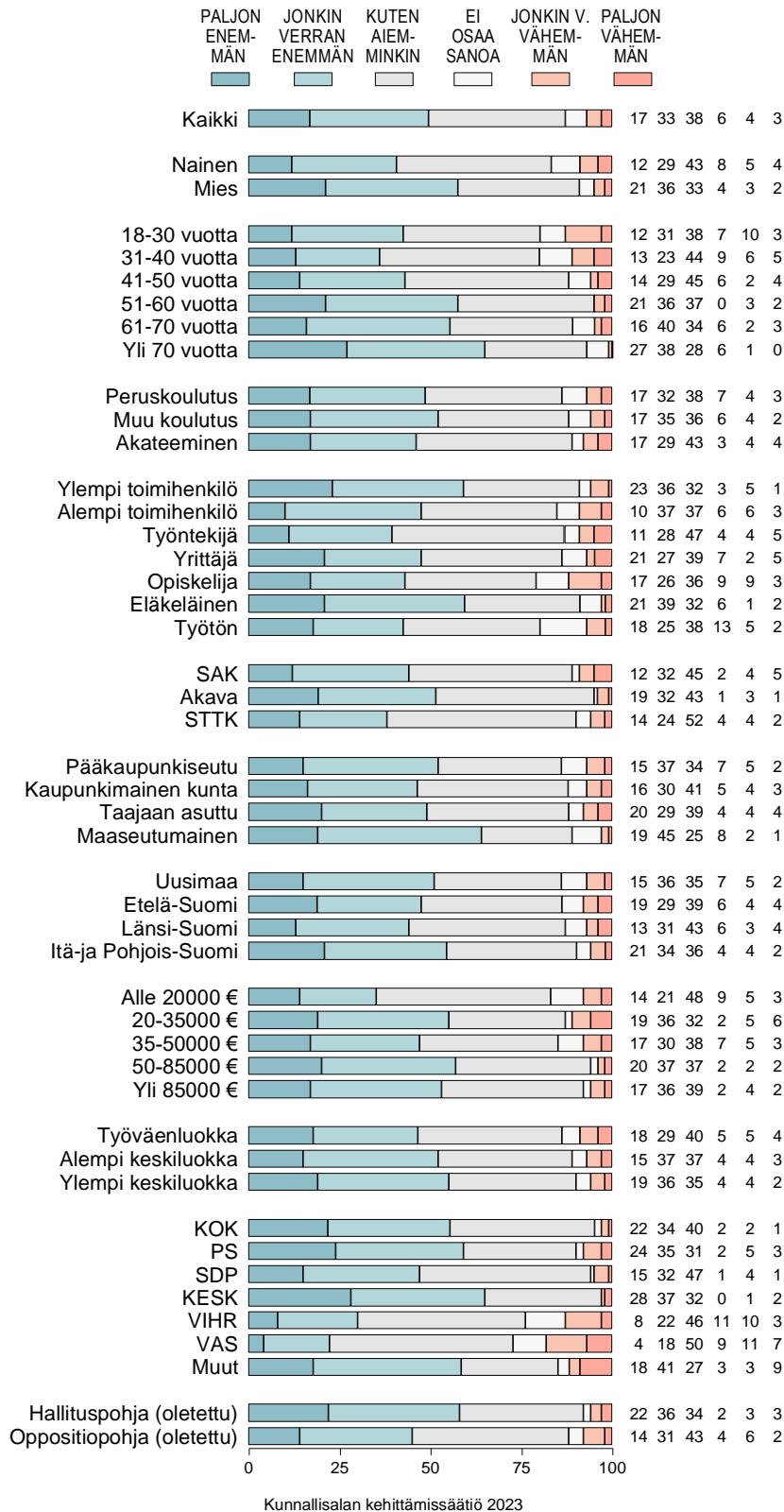
Kuvio 1-12. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: SUKUPUOLTEN TASA-ARVON EDISTÄMINEN (%).

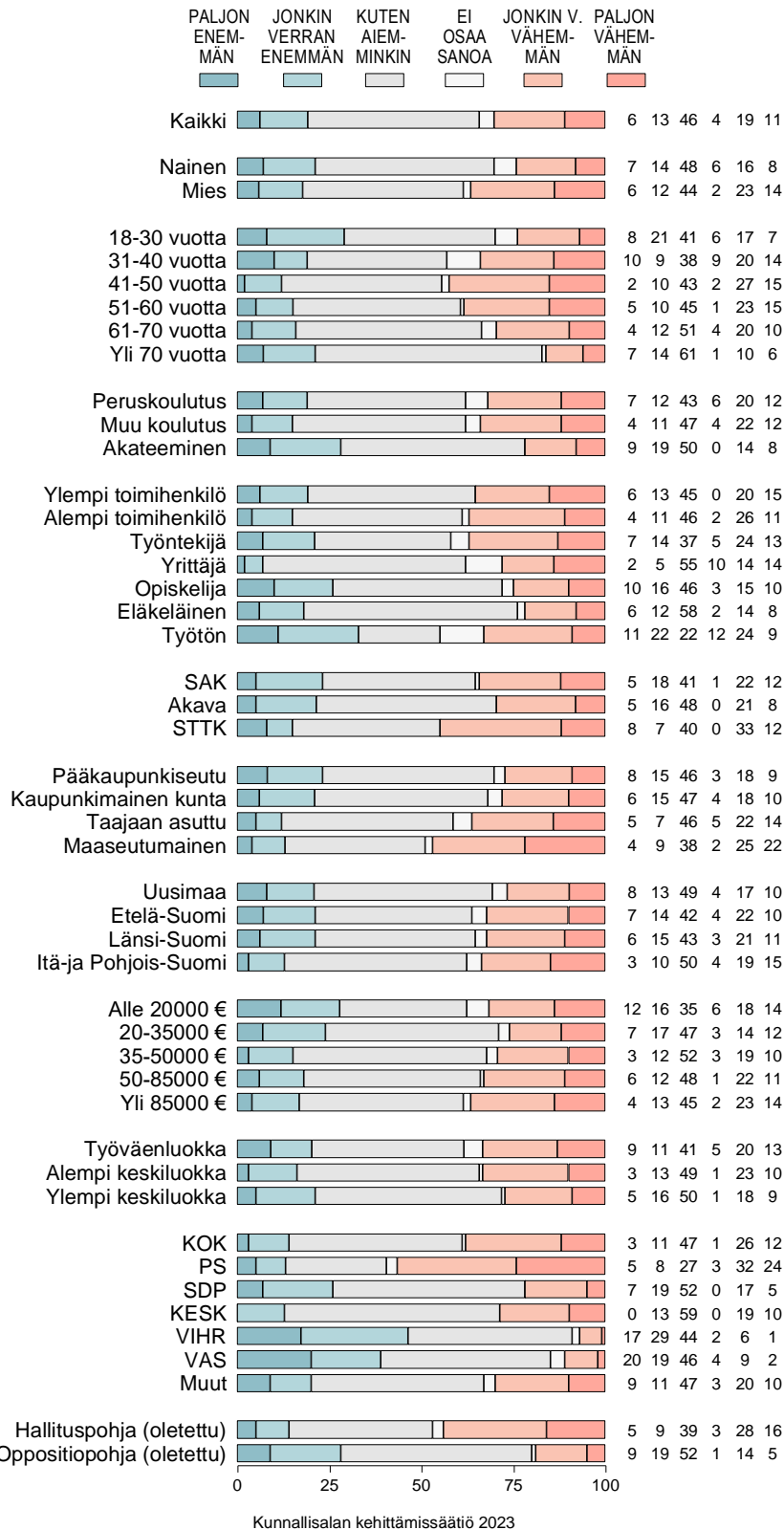
Kuvio 1-13. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDILTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: SUOMEN OMAN EDUN AJAMINEN EUROOPAN UNIONISSA (%).

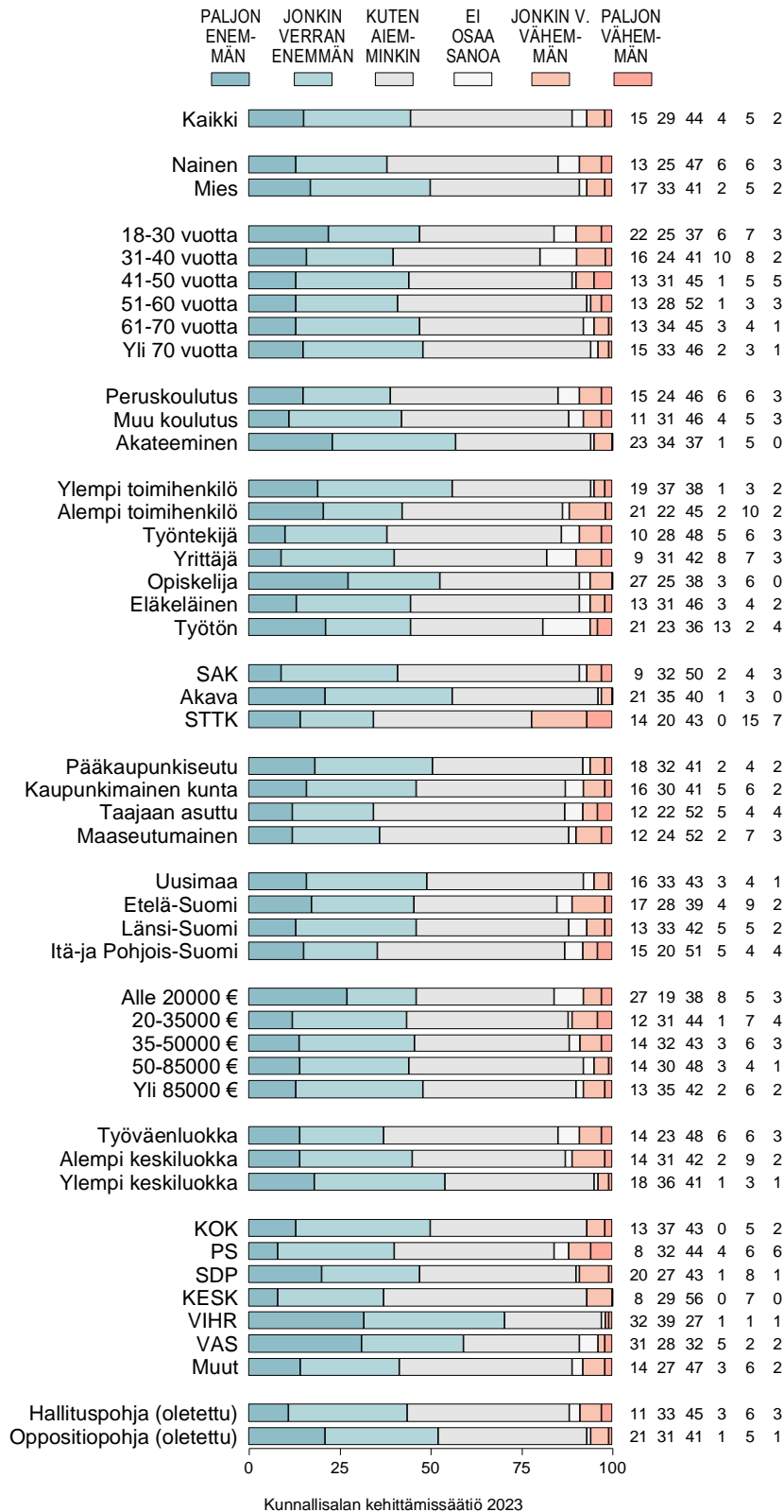
Kuvio 1-14. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: SYNTYVYYDEN EDISTÄMINEN (%).

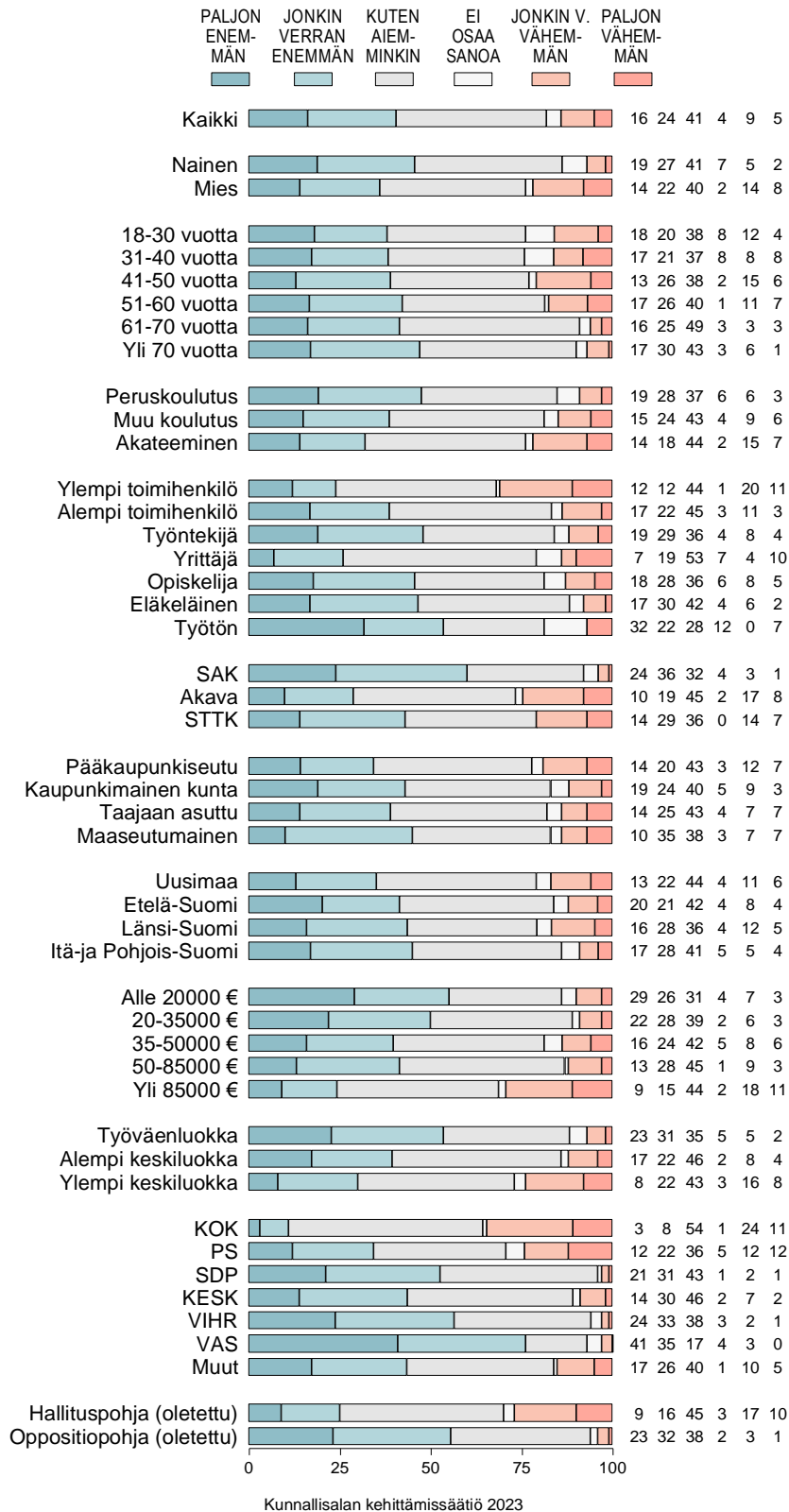
Kuvio 1-15. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: TAITEEN JA MUUN KULTTUURIN TUKEMINEN (%).

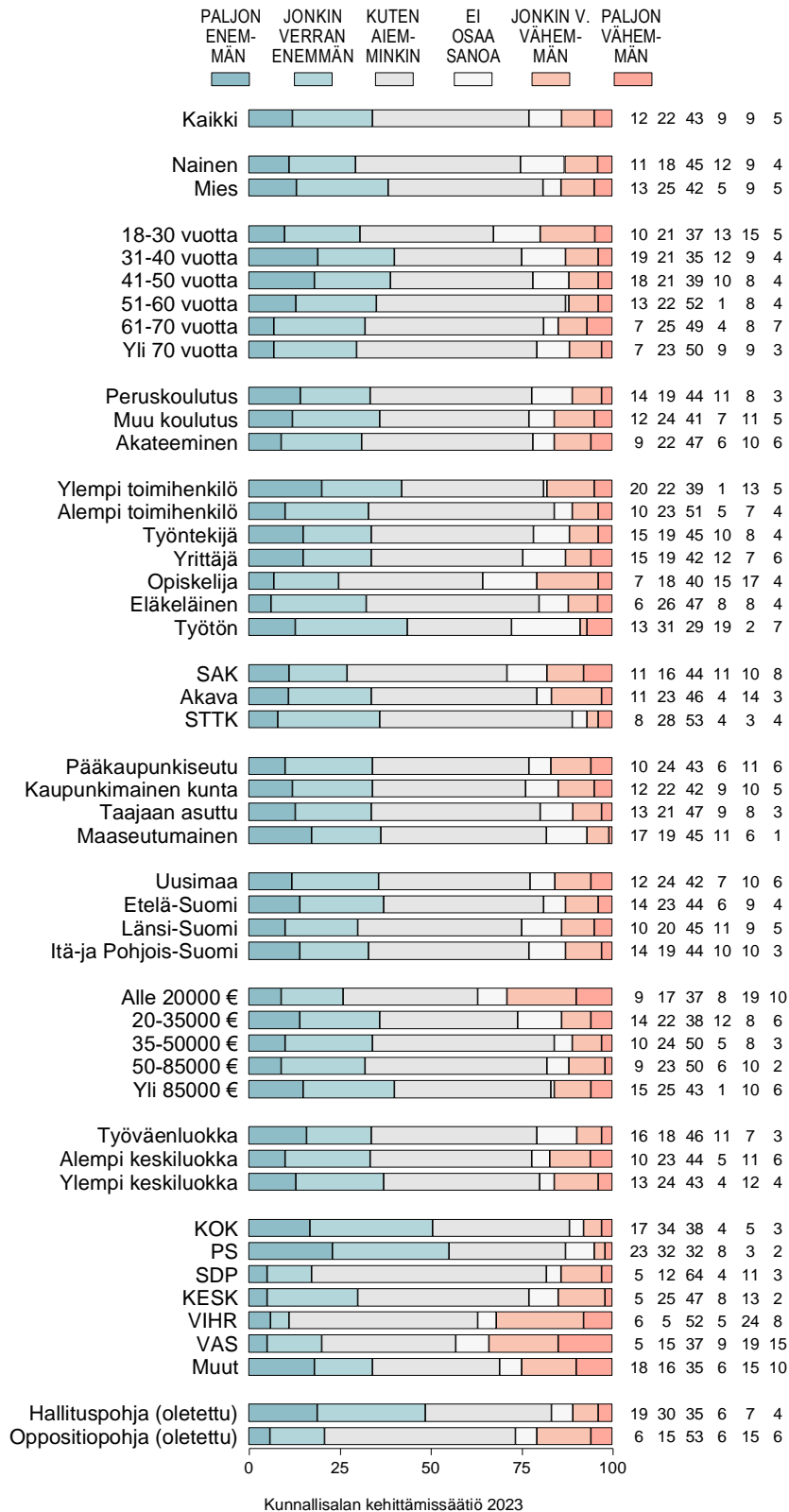
Kuvio 1-16. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: TIETEEN JA TUTKIMUKSEN TUKEMINEN (%).

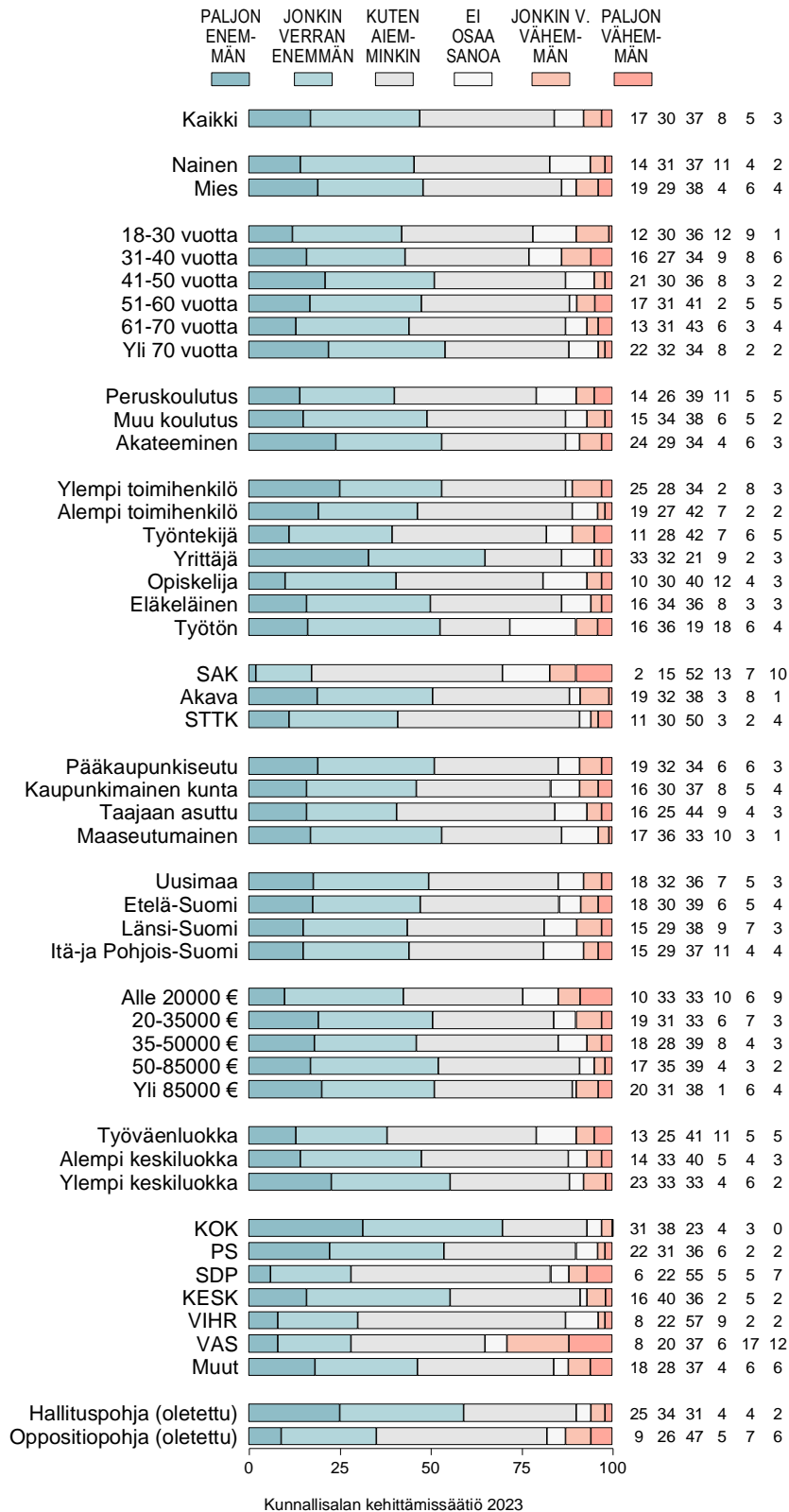
Kuvio 1-17. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: TULOEROJEN KAVENTAMINEN (%).

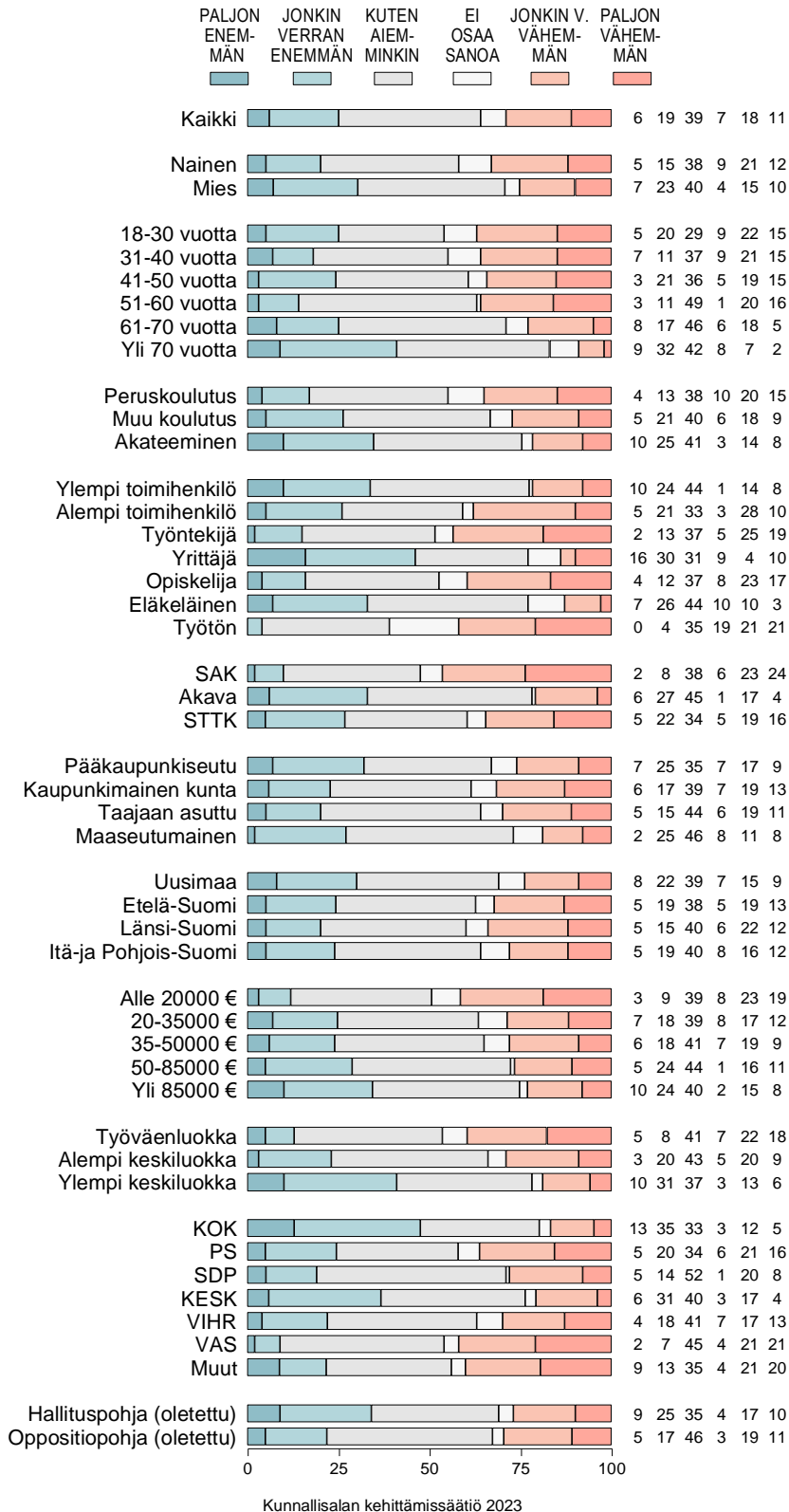
Kuvio 1-18. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: TULO-VEROTUKSEN ALENTAMINEN (%).

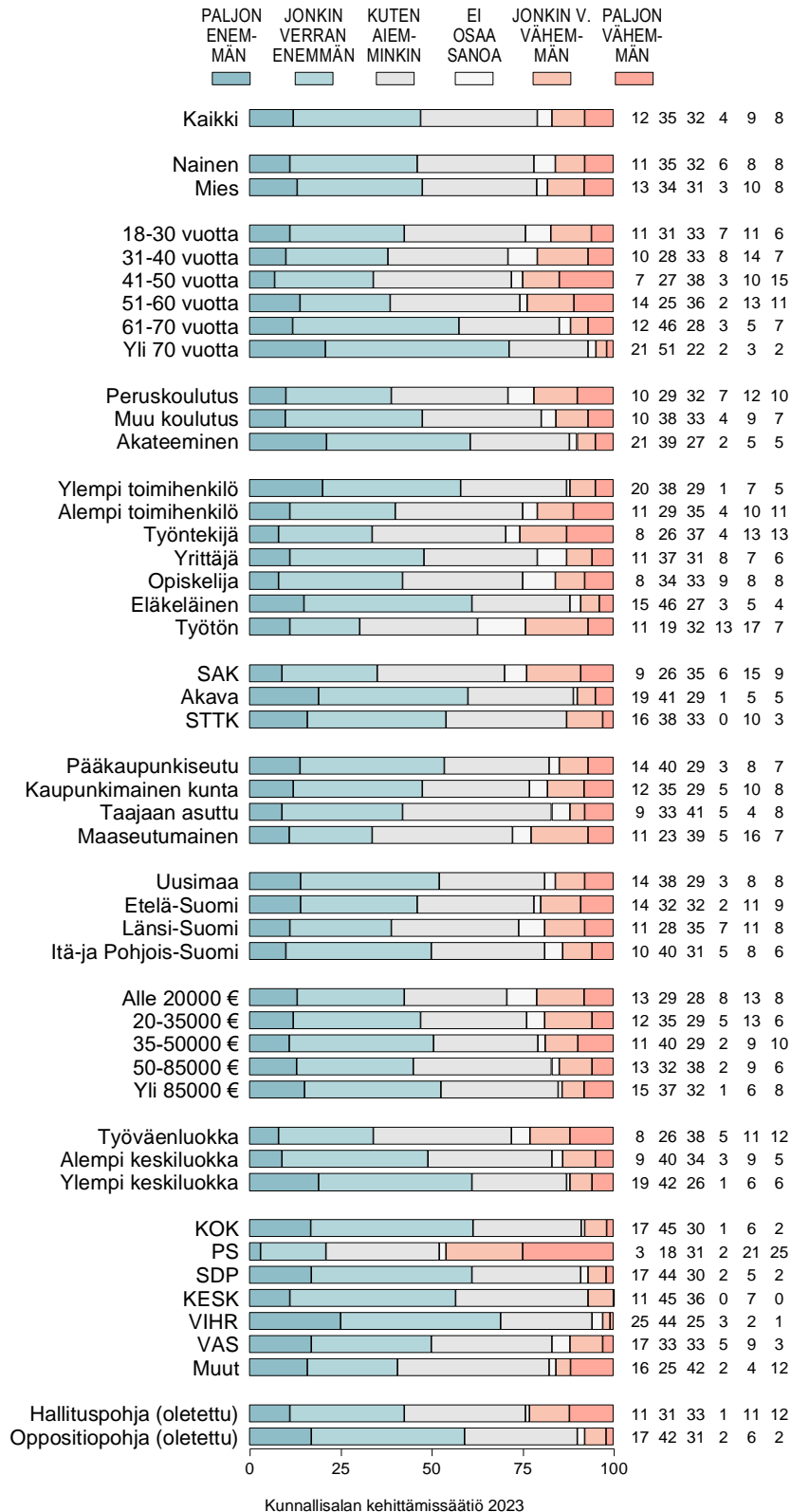
Kuvio 1-19. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: TYÖMARKKINOIDEN JOUSTAVUUDEN LISÄÄMINEN (%).

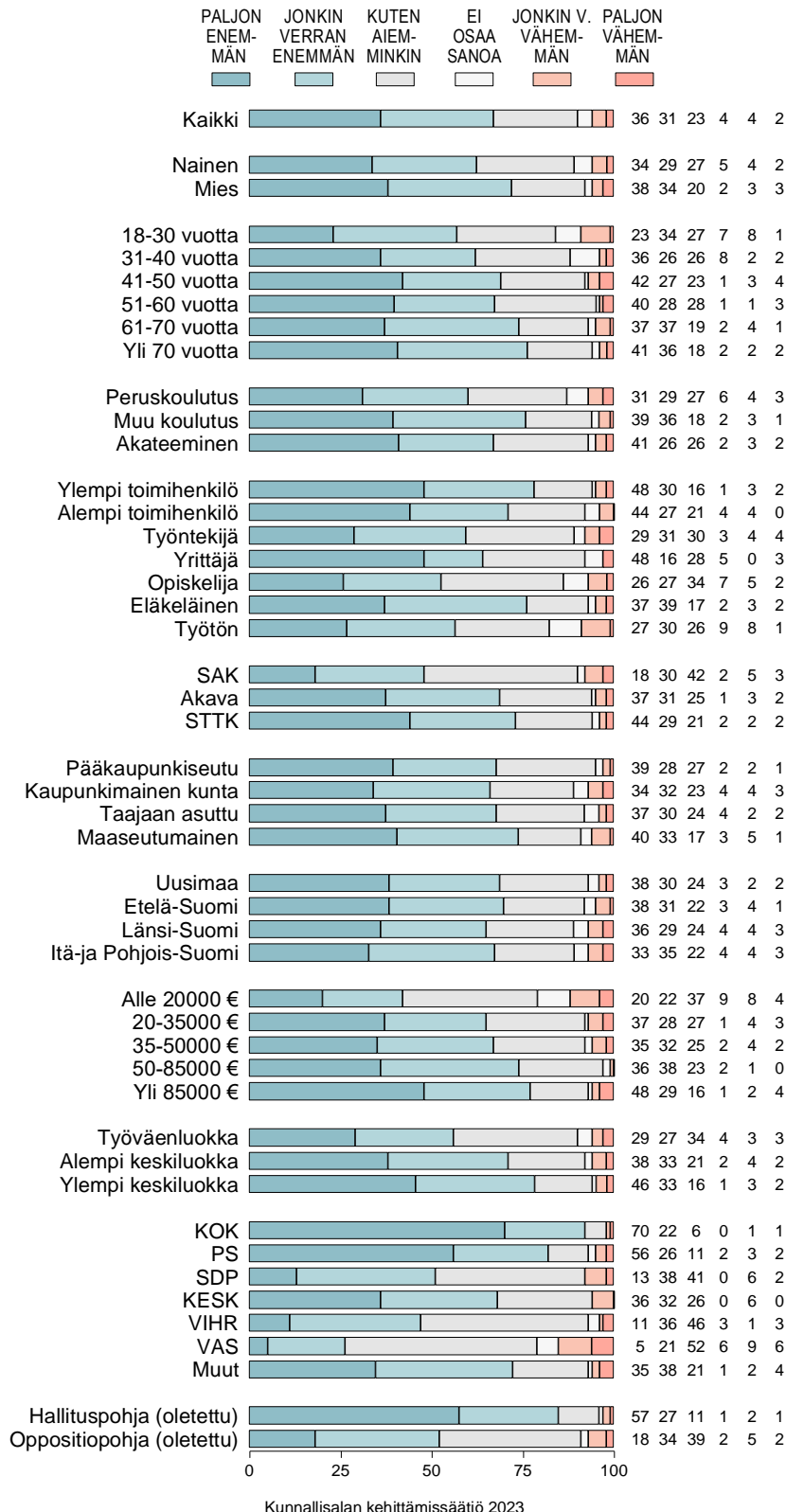
Kuvio 1-20. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: TYÖURIEN PIDENTÄMINEN (eläkeiän korottaminen, opiskeluaikojen lyhentäminen) (%).

Kuvio 1-21. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: ULKO-MAALAISEN TYÖVOIMAN MAAHANMUUTON EDISTÄMINEN (työperäinen maahanmuutto) (%).

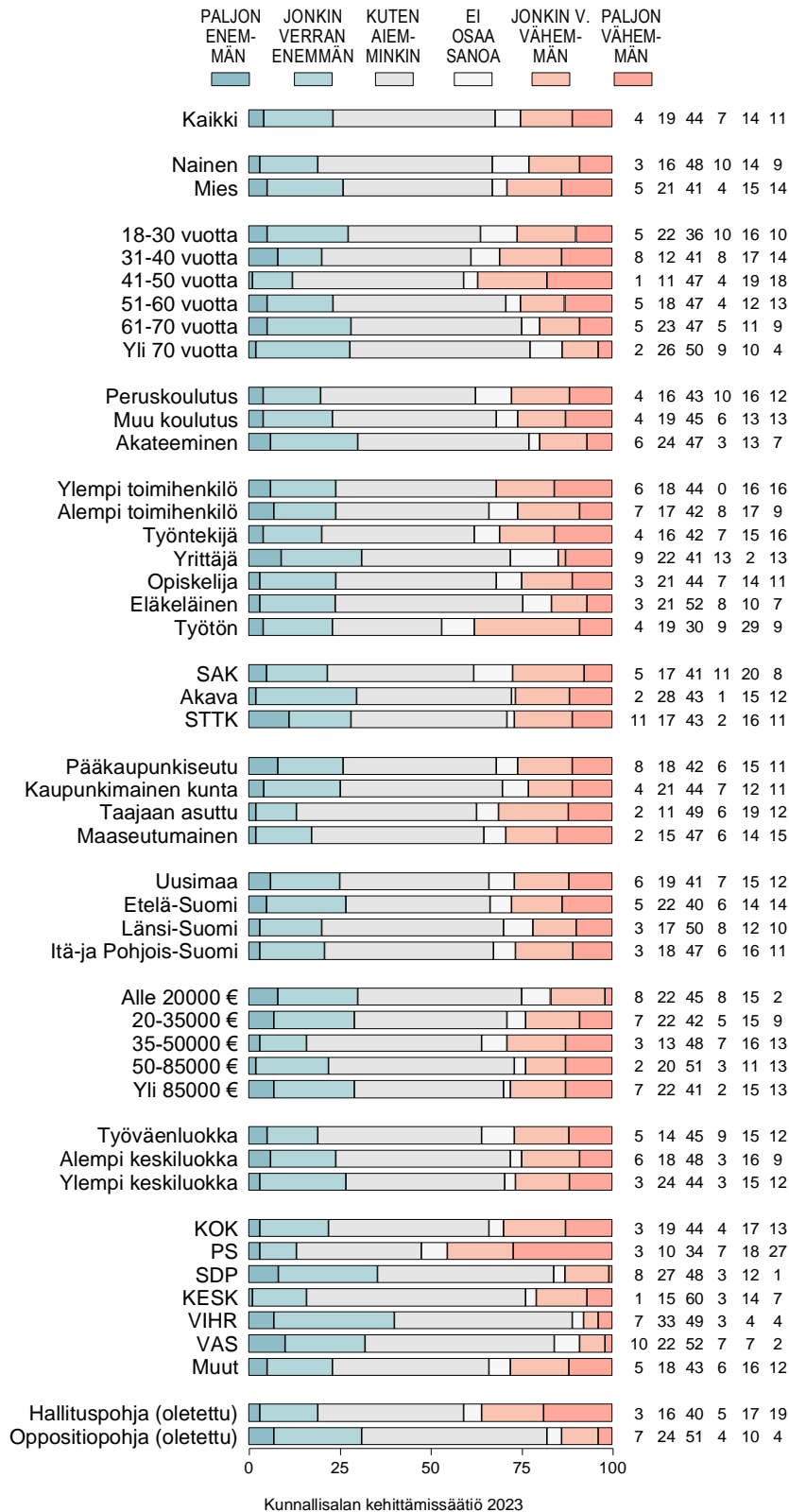

Kuvio 1-22. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: VALTION VELKAANTUMISEN HILLITSEMINEN (%).

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2023

Kuvio 1-23. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIIKKAAN: VEROTULOJEN RIITTÄVYYDEN TAKAAMINEN (verojen korottaminen) (%).

Kuvio 1-24. TULISI PAINOTTUA UUDEN HALLITUKSEN TOIMINNASSA VERRATTUNA EDELTÄNEESEEN HALLITUSPOLITIikkaan: YRITYSTEN KILPAILUKYVYN PARANTAMINEN (%).

